

TISZÁNTÚL

I. ÉVFOLYAM 222. SZÁM.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF ÚT 49.
Telefon: 21-52.

REFORMÁTUS SZELLEMEPOLITIKAI NAPILAP

Egyes szám ára: Hétfőnap 10 fillér,
vasárnap 16 fillér, Előfizetési árak:
egy hónapra: 2,50 P, negyedévre: 7,20
P, félévre 14,40 P, egész évre 28,80 P.

Példaadók kerestetnek

A közlelémezési miniszter erős kézzel belenyúlt az élelmiszerpekulánsok és árdrágitók dzsungeljébe. Szerke az országban kifüggesztették az árakat s alattuk a figyelmeztetés: „az árdrágitás hazaárulás”. Szükséges a kemény kéz, szükséges a súlyos büntetés, figyelmeztetés, hogy végre rend legyen ebben a kérdésben. De még szükségesebb a példaadás. Különösen azoknak a példaadása, akiknek még a mai nehéz viszonyok között is anyagi erejük, vagy társadalmi helyzetüknel fogva lehetőségük van arra, hogy ebből vagy abból a megengedettnél többet szerezzenek be. Az árdrágitáshoz is két ember kell. Az egyik, aki eladja, a másik, aki megveszi. Akinek anyagi ereje van a közszükségleti cikkek bármilyen áron való felvásárlásához, annak legyen erkölcsi erő is ahhoz, hogy a közösség, a gyengébb testvér, a haza érdekében ezzel vissza ne éljen. A tömegeket nem az keseríti el, hogy kisebb a kenyér, kevesebb a zsír, hanem az, hogy még mindig vannak, akik daskalkodnak, még mindig vannak, akik mindenhez hozzájutnak, mert pénzük van hozzá. Ha a szegény ember azt látja, hogy a tehetősebbek is ugyanazt a sorsot hordozzák, anyagi erejüket önző módon kihasználni nem is próbálják, megszűnik a keserűség és gyűlölet s kialakulhat az az egészséges közszellem, amely a közösséget tud áldozni, tünni, nélkülözni is ha kell és teszi ezt nem a büntetésből való félelemből, hanem belső meggyőződésből.

Nemrégiben egy Németországból hazatért fiatal emberrel beszélgettem. Sok jellemző dolgot beszélt el erről a hatalmas birodalomról, de a legjellemzőbb a következő volt: Egyik ismerős család, ahova gyakran eljártam — mondja az én fiatal barátom —, hatalmas csomagot kapott a keleti harctéren levő fiától. A csomag túlnyomó részben élelmiszert tartalmazott. Nagy örömmel bontogatják, rézegetik a finom falatokat s aztán pontosan lemérnek belőle annyit, amennyi egy hétre a családnak abból az élelmiszerekből fejadag szerint járt. A többi szépen becsomagolják s felviszik a közlelémezési hivatalba, ahol azt azonnal átveszik s az árát kifizetik. Amikor én előltem elcsodálkoztam — hiszen semmiféle rendelet erre nem lényosították őket, az ilyen csomagokat nem ellenőrzik —, azt mondta az én kedves ismerősöm: A legutolsó munkástól a Vezérig Németországban mindenki ezt a fejadagot kapja. Bűn volna a Birodalom ellen, ha mi többet fogyasztanánk, csak azért, mert lehetőségünk van, ha még olyan kedves is annak a küldője, mint a mi fiunk!

Nem kell hozzá tenni semmit. Ez a jellem a Harmadik Birodalom ereje. Ez a szellem azon a bizonyosságon épül fel, hogy az összesség érdekében, a lelkisebbtől a legnagyobbig, mindenki csak annyit használ el, amennyit számára engedélyeztek. Ez a meggyőződés hiányzik nálunk. Ezért kell követelnünk, hogy azok,

Elrendelték a burgonya igénybevételét

A Krim-félszigeten menekül a megvert szovjet haderő Megkezdődött Rosztov kiürítése Elsüllyesztettek egy amerikai rombolót

„A derék magyar csapatok — jeleníti a Corriere della Sera, — csekély veszteségek árán elérték a Donec folyót, sőt már hidóállás kiépítésén dolgoznak ott”. A Stampa úgy tudja, hogy a szövetséges seregek már az egész Felső-Donecnél megvetették lábukat, minden valószínűség szerint a Belgorodtól Kramatorszkáig terjedő teljes szakaszon.

Óraműszerű pontossággal folynak a Moszkva bekerítésére irányuló hadműveletek, Szentpétervár csiróna és a Krim félszigeti előnyomulás.

Beszámolhatunk arról a növekvő figyelemről, amely a Kaukázus iránt nyilvánul meg. Bebizonyosodott az a tétel, hogy a keleti háború eszmei és politikai célok mellett főleg az ukránai gabonáért és a kaukázusi petróleumért folyik. Miután az ukránai gabona már végérvényesen elveszett a szovjet számára, London és Moszkva legalább az olajvidékeket szeretnék megmenteni.

Ansaldó a Telegrapho mai számában a krimi hadműveletekkel foglalkozik és hangsúlyozza ennek a területnek óriási jelentőségét a Fekete-tenger és partvidéke ellenőrzése szempontjából. Érthető tehát az elkezdés, amellyel a bolsevisták a földszoros védelmezték, de a németeknek tíz napi harc után, kedvezőtlen időjárási viszonyok mellett, mégis sikerült megtörni minden ellenséges védekezést. Az angolokat jobban nyugtalanítja 10 kilométernyi előnyomulás a krimi félszigeten, vagy a Donec medencében, mint akár 100 kilométer is a Szovjet-Unió középső vagy északi részén, mert a krimi német előnyomulás veszélyes fenyegetést jelent az egész közelkeleti heizet számára.

A „News Statesman and Nation” c. ismert angol folyóirat azt fejtegeti, — hogy a Kaukázusban megszervezett angol-szovjet ellenállásnak nem lehet kilátása sikerre. A folyóirat szerint az angoloknak csodát kellene tenniük, hogy ezen a vidéken új arcvonalat létesíthessenek. Az Azovi-tenger mentén folyó német előnyomulás máris veszedelmes, mert közel jutott a Kaukázushoz és az olajforrásokhoz.

A Szovjetnek itt a legnagyobb áldozatok árán is új védővonalat kellene teremtenie, mert ez a vidék fontosabb, mint a Szezi csatorna és Gibraltar együttvéve. Ha a németek megszerzik az olajforrások vidékét, akkor

akik anyagi és társadalmi helyzetük-nél fogva a mai idők nehézségeit kevésbé érzik, jó példával járjanak elől a lemondásban, az áldozathozatalban.

Honvédeink a szövetséges katonai körök elismerését vívták ki

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Az ukránai arcvonalon küzdő szövetséges erők az ellenséges csapatokat mind szélesebb szakaszon szorítják át a Donec folyón s veszik birtokukba a folyó jobbpartját.

A magyar csapatok legutóbbi sikereiket kiszélesítve újabb pontokat szállítottak meg a Donec mentén. Felkészítvényeikkel a szövetséges katonai körök meleg elismerését vívták ki.

fél év alatt szétzúzzák a Szovjetuniót s a bolsevistákat ehínség fenyegeti. Az angol folyóirat cikkírója végül a következőket állapítja meg:

— Ha ez a szerencsétlenség bekövetkezik, lemondhatunk a győzelem utolsó reményeségéről.

A csütörtökön éjszaka kiadott szovjet jelentés szerint a csütörtökre virradó éjjel olyan heves német légitámadás érte Moszkvát, mint még soha. A jelentés szerint a Kalinintól Malo-Jaroslavecig terjedő arcvonalszakaszon mindenütt heves harcok folytak és Volokolanszknál a németek hatalmas támadása visszavonulásra kényszerítette a bolsevistákat.

A „Karsznaja Szvjezda”, a vörös hadsereg lapja, foglalkozik a Moszkvától délnyugatra, a Tula-területen folyó küzdelemmel, ahol már szerdán igen heves volt a harc. A szovjet lap szerint „az ellenség” fellépése ezen a ponton igen fenyegető.

Kairói jelentések szerint ide olyan hírek érkeztek, hogy mind Tobruknál,

mind a libiai határvidéken élénk tevékenység uralkodik. A jelekből az a benyomás szerezhető, hogy olyan előkészületek folynak, amelyek nagy hadműveletek előestjén szokásosak.

A japán Times and Advertiser írja: Japánnak minden más államnál több oka van arra, hogy háborúhoz folyamodjék és Japán — fenyegetések mellett is — minden más országnál több bizonyítékát szolgáltatja békeszeretetének. További engedményeket és javaslatokat azonban Japán nem tehet saját védelmének veszélyeztetése nélkül, mert a Japán-ellenes bekerítés állandóan folytatódik és mert minden újabb japán béketörekvést gyengeségnek magyaráznának. Japán — folytatja a lap — mint egyetlen háborúba nem bonyolódott hatalom, abban a helyzetben van, hogy Amerika minden békekészségét az egész világ legnagyobb javára gyümölcsöztetheti; Amerika azonban az egyetlen hatalom, amely a gyakorlatban semmiféle békekészséget nem mutat, főleg nem a Csendes óceánon.

Elsüllyedt egy amerikai romboló

Newyork, október 31. (Német TL.) A tengerészetiügyi minisztérium közleménye szerint a Reuben James nevű romboló, amely hajókaravánok kísé-

retét látta el, az elmúlt éjszaka az Atlanti óceán északi részén elsüllyedt. (MT)

Megkezdtek Rosztov kiürítését

Stockholm, október 31. (NST) A szovjet hatóságok megkezdtek a város kiürítését. A „Dagens Niheter” című újság a Szovjet rádiójelentéseire támaszkodva közli, hogy a rosztovi na gyobb ipari üzemek berendezését és egyéb leltári tárgyait már előkészítették az elszállításra.

A szovjet csapatokat a Don balpartján vonják össze. Ez utóbbi jelentést egyébként az angol rádió katonai szakértője is megerősíti és közli, hogy a rosztovi üzemekből elszállítandó gépeket és anyagokat a Volgától keletre küldik.

Rosztov hosszabb időn át való védelme lehetetlen, mert a Donec folyá-

Et kötelesség. Igazi ez a kötelességteljesítés úgy lesz, ha a közösség iránt érzett szeretetből fakad. Illesse elismerés azokat, akik ezt a kötelességet

önként magukra veszik és torolja meg a hatóság keményen a visszaélőket. Ebben is, abban is példaadásra van szükség.

Napi üzenet:

„Legyetek annakokáért köve-
tői az Istennek mint szeretett
gyermeknek.” (Efézus 5.1)

sa a szovjétsapatok számára védhe-
tellené teszi a terepet.

A Moszkvától folyó harcra a Da-
gens Nyheter levelezője azt jelenti,
hogy a döntő ütközet Kalfaintól a dél
irányba haladó Oka folyóig, illetve a
Nara folyóig elterülő terepen alakul
ki.

Uj óra- és
ékszerüzlet!!!

Értesitem a mélyen tisztelt vásárló-
közönséget, hogy KOSSUTH UCCA 2.
SZÁM ALATT (városháza épület)
ÓRA- ÉS ÉKSZERÜZLETET nyitot-
tam. Elvém: jó és megbízható árú
aúni szolid áron. Ékszerek készítése
és szakszerű javítása saját műhelyem-
ben. Szíves pártfogást kér!

Hora Endre

ész mester.

Német hivatalos
jelentés

Berlin, október 31. A véderő főpa-
rancsnoksága közli:

Az ellenség a Krm felszigeten a né-
met és román csapatoktól keményen
üldözötve, nagysietve menekül. Ezzel
siker koronázta azokat a hosszú és
nehéz áttörő harcokat, amelyekkel
Mannstein gyalogsági tábornok had-
seregének gyalogsági hadosztályai Pflu-
beil altábornagy légihadtestével
együtt a felszigetre vezető keskeny
földszoroson keresztül kikényszerítet-
ték az áttörést.

A Donec medencéjében sikeresen
folytatták a német és szövetséges
csapatok a megvert ellenség üldözé-
sét.

A Leningrád körüli arcvonalon az
ellenség több kitérés kísérletét visz-
szaverték. A hadsereg nehéz ütőegyei
leningrádi hadifortosságú célpontokra
tüzeltek.

A keleti arcvonal többi részén a
nadműveletek továbbra is előrehalad-
nak.

A Fekete-tenger vidékén harci re-
pülőkötelekek bombázták Eupatoria
és Kercs kikötőberendezéseit és e vi-
zekén 31 teherhajót süllyesztettek el,
összesen 13.000 bruttó regisztertonna
tartalommal.

A brit ellátást biztosító hajózás el-
leni harcban tengeralattjárók hat el-
lenséges kereskedelmi hajót süllyesz-
tettek el, összesen 27.000 tonna tar-
tommal, továbbá elsüllyesztettek egy
rombolót és két órhajót is.

Egy brit ágyunaszádót torpedótalá-
lással súlyosan megrongáltak.

Az Atlanti óceánon messzifárú
narci repülőgépek Cadiztól észak-
nyugatra elsüllyesztettek egy 2000
tonnás kereskedelmi hajót s bombák-
kal megrongáltak egy másik teherha-
jót is.

Ellenséges repülőgép nem repült be
birodalmi területre.

Karossa-Pfeifer József tiszti főorvosi
kinevezése. Dr. Karossa-Pfeifer József
tiszti orvost annakidején Debrecenből
az erdélyi tiszti főorvosi hivatalok meg-
szervezésére rendelték ki. Onnan már
nem is tért vissza, mert kinevezték Má-
ramarosziget tiszti főorvosának. Most
Máramaroszigetet is otthagya, mert
Zombor és Baja törvényhatóságok tiszti
főorvosa lett.

Olvassa és terjessze az egyetlen
református napilapot.

Megnyílt

Rádiók karban-
tartását bevezettük

A legújabb típusú rádiók el-
adása részlete és előnyös
csere. Minden e szakmába vá-
gók cikkek beszerezhetők

MAYER EMIL

okl. gépészmérnök rádió, villa-
mossági és műszaki szaküzlete

Kossuth utca 13.

Telep: Batthyányi ucca 5.

Telefon: 15-79.

Nyolc hónapi börtön
ádrágitásért

Az ítéletet félévig ki kell függeszteni az üzletben feltűnő
heiyen — Súlyos ítélet az első, egyesbíró által tárgyalt
gyorsított ádrágitási ügyben

A múlt nap volt Debrecenben az első
gyorsított eljárású ádrágitási tárg-
yalás, melyben a megbízott dr. Po-
gány Béla egyesbíró ítélkezett. — A
vádott Freireich Lajos hajdúböször-
ményi fűszer-, vas- és bőrkereskedő
volt. A vád szerint folytatlagosan
drágábban árasította a bőrárakat és
gumiárakat. A hajdúböszörményi ci-
pészek és suszterek nagyrésze tőle
szerezte be bőr, gumisarkok és bő-
szükségletét. Freireich jóval drágáb-
ban adta a megengedettnél az árukat.
Így az 50 filléres gumisarkot 1 pen-
gőért, a bőr kvadrájt pedig, mely-
nek rendes ára két pengő volt, szin-
tén duplájáért.

A tárgyaláson Freireich tagadta bü-
nösségét s azt állította, hogy ő min-
dig a szabott áron adta el az árut. Ezt
a vallomását azonban a kihallgatott
tanúk nagyrésze megcáfolta és így be-
bizonyosodott a vád, sőt még az is ki-
derült, hogy Freireich egyeseket igye-
kezett rávenni arra, hogy hamisan
valljanak a tárgyaláson. Freireich jö-
vedéki kihágás miatt már volt büntet-
ve s ezt a körülményt a törvényszék
súlyosító körülménnynek vette.

Dr. Percz László ügyész vádbeszé-
dében hangoztatta, hogy nemzeti
szempontból milyen nagy anyagi és
erkölcsi kárt jelentenek az ádrágitá-
sok, még abban az esetben is, ha nem
tulságosan nagy összegről van szó. —

Ezért elrettentő ítéletet kért, s a
kincstár javára 5000 pengő elégtételt.
A közel öt óra hosszat tartó tárgya-

Szombaton és vasárnap utójjára. Mindkét
nap 4 előadásban — Bőmbasikerű film-
bohózatunk:

Tolnay, Csontos, Hajmássy és Mihályi nagygyörgy alakítása. — Legújabb Híradó!
Hétifőtől éjszai időnyünk negyedik nagy magyar filmje: LÁNGOK.

lás után dr. Pogány Béla egyesbíró a
következő ítéletet hirdette ki. Frei-
reich Lajos hajdúböszörményi keres-
kedőt folytatlagosan elkövetett ár-
drágitás büntetésében bűnösnek mon-
ta ki s ezért 8 havi börtönrre ítélte. —
Mellékbüntetésként pedig 5 évi jog-
vesztést, 200 pengő pénzbüntetést, a
kincstár részére 500 pengő vagyoni
elégtételt, az ítélet hírlapi közzété-
lét és ügletében ennek az ítéletnek
feltűnő helyen felévig való kifüggesz-
tését szabta ki.

Az ítélet ellen az ügyész és a véde-
lem egyaránt semmisségi panaszt
nyújtott be, így az ítélet nem jog-
erős.

Az ügynek egyébként folytatása is
lesz, amennyiben a vizsgálat alatt
Freireichnél bejelentetlen készleteket
találtak, amelyeket lefoglaltak, s ezen
az alapon új eljárás indul az ádrágitó
kereskedő ellen. A tárgyalás alatt vi-
szont az derült ki, hogy Freireich a
tanúk közül többet rá akart venni ar-
ra, hogy a tárgyaláson hamisan vallja-
nak. Ezért is eljárás indult ellene ha-
mistanzására való biztatás címén.

Apollo filmszínház

Az ördög nem alszik

Thuróczy püspök

a felekezeti békéről és együttműködésről

Budapest, október 31. A felekezeti
bélke jegyében folyt le a protestánsok
vigadó ünnep. Dr. Tasnádi Nagy And-
rás, a Ház elnöke, az Országos Bethlen
Gábor Szövetség elnöke mondott meg-
nyitóbeszédet. — Harmadik éve már —
mondotta —, hogy megnyitó szavaimat
azzal az örömdetes bejelentéssel kezd-
hetem, hogy a magyar protestantizmus
az elmúlt esztendő folyamán számban
és lélekben is megerősödött.

Ezután Thuróczy Zoltán evangélikus
püspök mondott ünnepi beszédet. A mai
nehéz időkben újra és újra halljuk a
nemzeti egység követelését. Az ilyen
időkben a magyar berkekben felmerült
a nemzeti egység témjelzett gondolata-

nak köntöge alatt a vallási egység köve-
telése. Az egységnek nem feltétele az
egyformaság. A nemzetek történelme
igazolja azt az állítást, hogy a nemzeti
egységnek nem feltétele a vallási egység
és hogy a vallási különbözőség önma-
gában véve a nemzeti egység kialakulá-
sára nézve nem hátrányos. Amikor a
nemzet külső ellenséggel harcol, ne
keressünk ellenséget a más felekeze-
tükben, hanem lássuk meg, mennyi el-
lenségünk van a saját egyházunk fal-
lain belül.

— Ebben az esztendőben van másfél-
százados évfordulója az 1791. évi XXVIII
t.c. megalkotásának. A törvényekik tár-
gyalásánál a protestánsok részéről fel-
szólalt Teleki József gróf főispán és 150
ével ezelőtt ezt mondotta: „Közös ke-
resztény vallású szellem a két fél nyu-
galma és az ezzel járó haszon azt ajánl-
ja, hogy ezentúl ne egymás gyűlölése-
ben, ne visszavonásban, ne ingerkedés-
ben, hanem mintegy a haza polgáraihoz
illik, jóindulattal és szeretettel keljünk
versenyre.” E régi szavak ma is idősze-
rűek és részünkről ma is színtel-
esek.

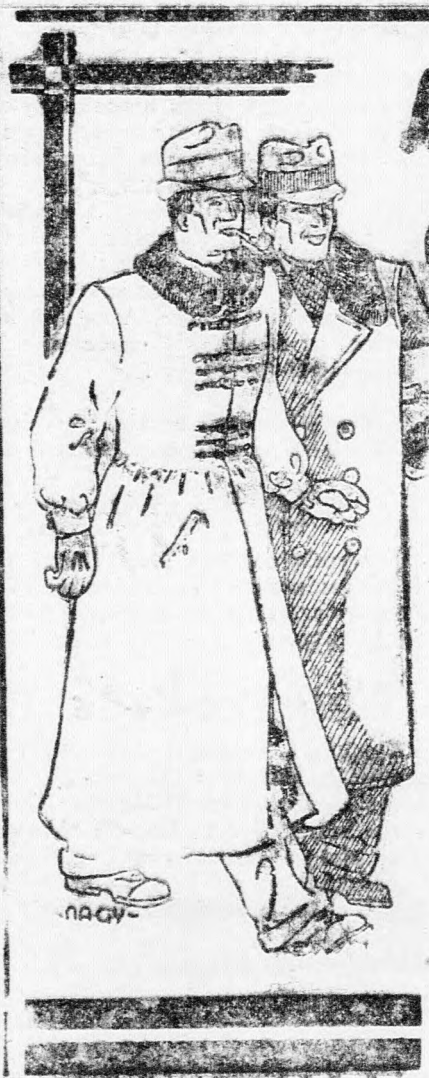
Az ünnepély Benkő István ref. esperes
zárszavával ért véget. (MTI)

Reformációi emlékünnepe
a gályarabok
emlékműve előtt

A teológus ifjúság és a gyakorló
gimnázium növendékei délelőtt a
Nagytemplomban ünnepi istentiszte-
leten vettek részt a reformáció em-
léknapja alkalmából. Dr. Soós Béla
lelképásztor mondott nagyszabású be-
szédet, melynek elhangzása után az
ifjúság kivonult a gályarabok emlékmű-
véhez. Itt a város nevében dr. Orosz
Árpád tanácsnok mondott rövid be-
szédet és helyezte el koszorút. — A
teológusok részéről pedig dr. Varga
Zsigmond kollégiumi szenior beszélt,
hangsúlyozta, hogy ténylegesen nem
helyeznek el koszorút, hanem annak
összegét a Kollégium felsegítésére for-
dítják. Ezzel is követni kívánják a hit-
vallás elődök példáját.

Ezt megelőzőleg korán reggel Fufó
Zoltán igazgató tanító a református
elemistákkal tartott ünnepélyt az em-
lékoszlopnál és mondott beszédet.

Az iparos tanonciskolában is volt
emlékünnepe, amelyet a KIE rendezt.

Langyel
Bundák

Városi Bundák
Szörmés bekecsék
Börkhabátok
nagy választékban
olcsó szabott áron

GRÜNFELD

úriszakóság

Kistemplom mellett

72. július havában látogatott
Magyarországra. Nagyon
alkorokt annak idején látog-
erőleg nyilatkozott királyi

Hittl-fenyőfák a se-
elkesen ünnepelték

léltán lelekmelő ün-
ye volt a debreceni fi-
dománygyetem seb-
nak előadó terme. Itt
az egyetem orvosi ha-
és a Hittl-iskola 60

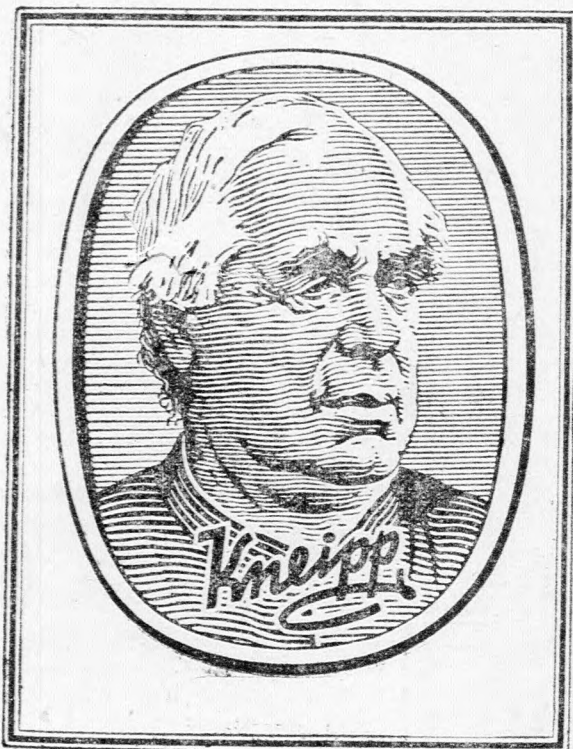
P
nep-
sza-
szet-
sora-
rána-
tagja-
gos-
ünne-
húsz-
tem-
rült.
Ha
Hittl-
iskol-
nos
és a
ja: dr.
oltán
klinika
gyakor-
nok v-
lépő-
lekesen
megjelen-
és egy-
kori, meg
mostani
vel dr.
nyan
kező-
kezéb-
dotta.

— E
deje,
ját a
szék-
fesszo-
ma, an-
működ-
jük, mi-
rűen m-
ragasz-
csak e-
ndanunk
köszönjük.
z év előtt
itt faklyát
faklyának
a lángja
világít.
Mulhatnak
tíz-
annál fényeseb

el, igazat au, hogy
vics debreceni tanári
fordulóját ünnepel-
knak csupán egyszer-
szoritanunk a kezét,
zemébe nézünk és
ndanunk: köszönjük.
z év előtt itt faklyát
faklyának a lángja
világít. Mulhatnak
tíz-
annál fényeseb

A mel-
Endre, a
idei dél-
tatta Hi

széd után dr. Jenő
orvosi karának ez-
ott beszédet. Mel-
r professzor, az

1892. július havában látogatott el első ízben Kneipp Magyarországra. Napilapjaink bőven foglalkoztak annak idején látogatásával s elismerőleg nyilatkoztak kiváló tevékenységéről.

KOMOLY, JÓSÁGTÓL SUGÁRZÓ

tekintetét ismerte már akkor az egész világ. Ilyen volt tehát az a világhírű férfi, aki 1892. július 26-án első ízben keresett fel bennünket, hogy az élőszo meggyőző erejével nyerjen meg sokakat az akkor még ismeretlen, új elgondolásnak: a természetes és észszerű életmód eszméjének. Ez volt tehát az a kiváló ember, aki úttörő munkát végzett és valósággal küldetést teljesített, ő a mi Kneippünk.

Nálunk is sok követőre talált, sok rajongót tudott szerezni. Talán ez a magyarzata annak, hogy ma — közel félévszázad után — annyi sokezer konyhában mindenütt megtalálhatjuk az ő képét. Mert megtaláljuk minden gondos háziasszonynál, aki a kiváló és pompás Kneipp malátakávé-t használja. Hiszen minden csomagon rajta van — iránta való tiszteletből — a nagy emberbarát arcképe és aláírása, mint tartalma kiválóságának biztosítéka. Erre gondoljunk, mikor isszuk a

Kneipp malátakávé

azt a malátakávé, melyet maga Kneipp adott nekünk.

Minden évben október 31-én a Hüttl-iskola sebészei találkozóra gyűlnek össze Debrecenben

Hüttl-fenyőfák a sebészeti klinika előtt
Leikesen ünnepelték Hüttl professzort

Pénteken délután lélekemelő ünnepek színhelye volt a debreceni Tisza István Tudományegyetem sebészeti klinikájának előadói terme. Itt sorakoztak fel az egyetem orvosi karának tanárai és a Hüttl-iskola 60 tagja, most már valamennyien országos nevű sebészek, hogy mestertüket ünnepeljék abból az alkalomból, hogy húsz évvel ezelőtt a debreceni egyetem sebészeti tanszékének élére került.

Hat órákor lépett be a terembe dr. Hüttl Tivadar professzor, akit a Hüttl-iskola legidősebb tagja, dr. Loessel János magántanár és a legfiatalabb tagja, dr. Agárdy Zoltán klinikai gyakorolnok vezetett a helyére. A terembe belépő professzort lelkesen megéljenzették munkatársai és egykori, meg mostani munkatársai. Az ünnepelés elültével dr. Jáky Gyula a „Hüttl Emlékönyv” egy díszes kötésű példányával kezében a következő beszédet mondotta.

A TANITVANYOK ÜDVÖZLETE

— Ezekben a napokban 20 esztendeje, hogy megkezdte tanító munkáját a debreceni egyetem sebészeti tanszékén. Aki ismeri Hüttl Tivadar professzor egyéniségét, igazat ad, hogy ma, amikor húszéves debreceni tanári működésének évfordulóját ünnepeljük, mindannyiunknak csupán egyszerűen meg kellene szoritanunk a kezét, ragaszkodóan a szemébe néznünk és csak egy szót mondanunk: köszönjük. Professzor úr húsz év előtt itt fáklyát gyújtott. Ennek a fáklyának a lángja azóta szüntelenül világít. Mulhatnak az évek, a fáklya tüze annál fényesebben fog világítani. Mi mögöttünk ugyan már „robajlik az ifjúság. Elér, elhagy”, de a fáklyát megragadjuk. — „Isten, add, hogy száguldjon cél felé, s a futó tüzet fennen lobogtassa...”

AZ ORVOSI KAR AJÁNDEKA

A mélyenjáró beszéd után dr. Jeney Endre, az egyetem orvosi karának ez ideig dékánja mondott beszédet. Mellátta Hüttl Tivadar professzort, az

embert, a szívjóság mintaképét, akitnek egész lényé a jóságot és szelídséget sugározza. Majd egy hatalmas ezüst koszorút nyújtott át az orvosi kar ajándékát, melynek egyik összekötő ezüst levelében a következő bevésés díszel:

„Hüttl Tivadarnak 20 éves tanári jubileumára szeretettel, és tisztelettel jelöltem tanártársai, 1941. október 31.”

Dr. Loessel János azoknak a sebészeknek nevében köszöntötte dr. Hüttl Tivadar professzort, akik Budapestről vele együtt jöttek el, hogy itt sebészeti klinikát csináljanak.

Az üdvözlésekre dr. Hüttl Tivadar professzor mélyen megindulva a következőket válaszolta.

Dr. HÜTTL TIVADAR VÁLASZA

— Életem emlékezetes eseménye fűződik számomra az 1921. esztendőhöz, melyben az újonnan alakult debreceni sebészeti klinika vezetését átvettem. Még ma is élénk emlékezetemben vannak a kezdet nehézségei, amelyeket azonban lelkes munkatársaimmal, akik fáradhatatlan munkájukkal mindenkor segítségemre voltak, sikerült, azt hiszem, maradéktalanul legyőznünk. Ma is változatlanul szívesen gondolok vissza arra, hogy miképpen sikerült jóformán semmiből valamit teremtenünk s hogy az orvosi, tudományos és kulturális munka, melyet végeztünk, miképpen vert mindig mélyebb gyökereket. S ma, amikor két évtized elteltével összegyűltünk itt azok, akik a munkából részünket kivettük, azt hiszem valamennyien örömmel állapíthatjuk meg, hogy sikerült egy olyan intézményt létesítenünk, amely megállta helyét úgy a betegek szakszerű ellátása, mint a végzett tudományos munka még oly szigorú elbírálása szempontjából is.

— Ma a tettek korszakát éljük. — Éppen ezért nem akarok több szót vesztegetni. A munkát folytatjuk s a mai, számomra mindig emlékeztető ünnepélyünk fog ehhez nekem további erőt adni.

Dr. Hüttl Tivadar sebész professzort számosan keresték fel táviratokkal is, így Révész Imre református püspök, dr. Miskolczy Dezső kolozsvári professor, Balogh Ernő budapesti professor, Marjay Barna főszőlőbíró, gróf Watershirchen Lajos és felesége és sokan mások.

Dr. Orsós Jenő, az ungvári állami közközház igazgató főorvosa az ezereves magyar határról, Uzsókról fenyőfacséméket küldött azzal a kérrrel, hogy azokat a debreceni sebészeti klinika előtt mint „Hüttl-fakát”

ültessék el. Erre a jövő héten kerül sor.

Vitéz Gebey Balázs a klinikai altiszt, vitéz Malnár Lajos egyetemi főkapus az egyetemi altiszt kar üdvözlését tolmácsolta a jubiláló professor előtt.

Este a Hüttl-iskola tagjai az Arany Bika étterem Bocskay-terében vacsoráztak, ahol dr. Jáky Gyula indítványára elhatározták, hogy az iskola tagjai minden évben Debrecenben október 31-én baráti találkozóra gyűlnek össze.

M. Selyembrokát paplanok,

ágygarnitúrák, hencsertakarók, férfi ingek, pizsamák, szvetterek, kesztyűk, harisnyák

hatalmas választékban, fellünő olcsón

CSILLAG Testvérek

PIAC ÉS SIMONFFY U. SAROK

Elrendelték a burgonya igénybevételét

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap legközelebbi száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét, amelyben a burgonya igénybevételét rendeli el. A közellátás biztosítása érdekében mindenki köteles a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülésnek felvásárlásra hatósági

áron átengedni azt a burgonyamennyiséget, amely a tulajdonos házi és gazdasági szükségletét 1942 június 30-áig meghaladja.

Olvassa és terjessze az egyetlen református napilapot.

Vígsház

Az amerikai filmgyártás mesteri kalandozása:

Repülő kalózkodók

Fősz: Kent Taylor — Rochelle Hudson

Amerikai szárazföldi és légi rendőrség küzdelme a banditák ellen! KULATOS BRAVUROK! IZGALOM! SZERELEM! Utolsó előadások: ma 5, 7, 9 órákor; vasárnap 3-5-7-9 órákor, hétfőn utoljára 5-7-9 órákor.

Istentiszteleti rend

A református templomokban:

Nagytemplomban d. e. 10 ó dr. Farkas Pál, d. u. 5 ó Csutoros Sándor. Kistemplomban d. e. 9 ó Uray Sándor, 11 ó dr. Soós Béla, d. u. 5 ó Gőnczy Sándor. Kossuth-utcai templomban d. e. 10 ó dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 5 ó Acs Mihály. Károlyi G.-téri templomban d. e. 9 ó Peleskey Károly, d. u. 4 ó Peleskey Károly. Ispitály-templomban d. e. 10 ó Molnár Ferenc, d. u. 5 ó Birinyi János. Árpád-téri templomban d. e. 10 ó dr. Erdei Mihály, d. u. 3 ó Erdei Károly. Homokkerti templomban d. e. 10 ó Kovács József, d. u. 5 ó Duscza Ferenc. Nyilas-telepi templomban d. e. 10 ó Mezey Péter, d. u. 3 ó Magi István. Csapókeri templomban d. e. 10 ó dr. Danesházy Sándor, d. u. 3 ó Balogh József. Keresztes-telepi templomban d. e. 10 ó Szilágyi László, d. u. 3 ó Szilágyi László. Dóczy J.-u. 2. d. e. 11 ó Koncz Zoltán. Augustia szanatórium d. e. egybegyűlése 10 ó Balogh József. Egyetemi klinikák Szemes L., Koncz Z. Nyílasi áll. iskola d. e. 10 ó Kecskés József. Tégláskerti áll. isk. d. e. 10 ó Sárközy Lajos. Téglavetői gyülekezeti házban d. u. 3 ó Kovács Árpád. Wolaffka-telepi olvasóköri d. u. 3 ó Duscza Ferenc. — Tanyai istentiszteletek: Szepes d. e. 9 ó, Hosszúpályi-út d. u. 2 ó Papp Géza. Ondód l. Kádár-dűlő d. e. 10 ó Rápolthy Árpád. Cuca d. e. fél 10 ó Nagy Károly. Pallag d. e. 9 ó és Szikgát d. u. 3 ó vitéz Szabó Endre. Hármashegy d. e. 9 ó László L. Elek. Lukaháza d. u. 3 ó László L. Elek. — Gyermekistentisztelet: az Árpád-téri templomban d. e. 9 ó Csutoros Sándor.

Az evangélikus templomban

Vasárnap, november 2-án délelőtt 9 órákor egyházi énekóra a középisk. ifjúság részére. Utána exhortációt tart Labossa Lajos vallásnévelő lelkész. D. e. 10 órákor és este 5 órákor gyülekezeti istentisztelet. Prédikál dr. Pass László tb. esperes-lelkész. — Berettyóújfaluban d. e. 10 órákor, Püspökladányban d. u. 4 órákor, Hajdúszoboszlón este 6 óra 30 perckor evang. szóránystentisztelet úrvacsoraszóval, Sexty Zoltán szórványlelkész szolgálatával.

Róm. kat. istentiszteletek

Szombaton, Mindenszentek ünnepén: reggel 6, 7, 8, 9 órákor csendes szentmisék, fél 10 órákor az ünnepi misét dr. Lindenberger János prépost-plébános mondja, prédikál Mellan Márton pápai prelátus, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órákor további szentmisék. A külsőségeken: Csapókeri templomban Kummergruber Emil, Homokkerten Rasovszky Kálmán, Szoboszlói-úton Román István, Augustia szanatóriumban Gosch György, Pallagon Nagy Miklós, a Fogházban Gulyás István. Nagyváradon Hagyi József, Hajdúszoboszlón Novák Gyula, Józsa Szabó János, a Klinikán Béres Endre és Mikos József, Mikepétesen Vénig József mond szentmisét.

Vasárnap a miserend ugyanaz, csak a nagymise után a prédikációt Kiss László mondja. Délután 3 órákor Körmenet lesz a Szent Anna ucai róm. kat. temetőben, visszajövet a Szent Anna plébániai templomban szentbeszéd, tartja Regős Gyula katonai lelkész, ezt követően pedig 5 órákor a halottak-napi litánia.

November 3-án, halottak napján az összes elhunyt hívek lelkiüdvéért délelőtt fél 10 órákor a Szent Anna plébániai templomban gyászmisét mond segédlel dr. Lindenberger János prépost-plébános.

Istentiszteletek a baptista imaházban.

A Szappanos ucai imaházban vasárnap 1 óra és fél 9-től 10-ig imaóra, fél 10-től 11-ig prédikáció, 11-12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6-8-ig prédikáció és Urvacsoira. — Szerdán este 7-8-ig biblióra. — Péntek este 7-8-ig imaóra.

Őszi hálaadó istentisztelet az unitárius templomban. Debrecen, Hatvan uca 24. szám alatt lévő unitárius templomban. 1. évi november hó 2-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel őszi hálaadó is-

8. 0. 0. 0.

pár bőrtalpú cipőt
vettünk át. Nagy
mennységű utal-
vány nélkül is.

Ezen cipők árusítását
a mai napon megkezdjük

Kontsek cipőüzlet

istentisztelet lesz úrvacsoraszóval. Ez alkalommal imádkozik, prédikál és úrvacsorát oszt Csiki Gábor budapesti unitárius missziós lelkész, kormányfőtanácsos. Istentisztelet után keblitanácsi és őszi rendes közgyűlés lesz.

1938 november 2: az első bécsi döntés alapján visszatért a Felvidék!

Most három éve... hogy is volt ez?

November második három év óta a magyar történelem egyik legnagyobb jelentőségű, új sorsfordulatot mutató dátuma. Ezen a napon roppant meg először az a hatalmas és szétörbheletlen látszó bilincs, mellyel Trianonban minden eshetőségre számítottan összekötötték a magyar népet. 1938 november 2. az első Bécsi Döntés napja, mely húsz évnyi vagyakozás és erőszáítás után végre biztató fényt mutatott egy sötétségben élő, de reményét soha fel nem adó nemzet előtt. Az azóta eltelt három esztendő alatt az események egész sorozata játszódott le. Országok semmisültek meg, tüntek el és országok alakultak szinte napok alatt. A világ egyik legnagyobb szabású és leghatalmasabb méreteket öltő laborúja fejlődött azóta ki, mely már az egész Európát lángba borította. Ezek mellett a nagy események mellett az első bécsi döntést megelőző események szinte feledésbe mentek.

Milyen távolinak tetszik már az az akkor megvilágított világunknak látszó megbeszélés, melyet a négy európai nagyhatalom képviselői folytattak le Münchenben a amely tulajdonképpen az események elindítója lett. A müncheni egyezményt követő napon, azon az emlékeztető szombaton már az egész világot beszédgöndt a hír: a német csapatok átlépték a régi Csehszlovákia határát és megkezdtek a szudétaföld megszállását. Ezen a napon ébredtek újra a magyar reménysek. Az emberek örönműjögnyva töltögtak az utcán, mert a német politikai győzelem mögött már akkor meglátás, vagy talán megéreztek a magyar feltámadás útját.

A következő nap is meghozta a maga szenzációját. Lengyelország bevonult Teschenbe de még ennél is sokkal nagyobb jelentőségű volt az a nagy beszéd, melyet Imrédy Béla, az akkori magyar miniszterelnök mondott s amelyben a Trianonban a földig tipori magyar nép bejelentette igényét a csehek által elrabolt magyarok területére. Október 4-én már a második magyar jegyzék ment Csehszlovákiához s ebben már az azonnali tárgyalások megkezdését követeltük. A további napok aztán meghozták a már születésekor eleve halálra ítélt Csehszlovákia végső felbomlását. Október 5-én magyar ultimátum Csehszlovákiához, október 6-án Benes lemondott, Prága mindent elfogad, október 7-én Szlovákia ön-

álló lett s október 9-én este hét órákor Komáromban megkezdődtek a közvetlen tárgyalások.

A tárgyalások első tárgyi eredménye röviden már meg is született, amennyiben október 11-én a magyar csapatok soha el nem feledhető meghatározó jelenetek között bevonultak Ipolyvárába és a Sátoraljai hely elfoglalt részébe. A további tárgyalások során azonban hamarosan nyilvánvaló lett, hogy a csehek tárgyalási szándéka nem komoly és csupán az idő húzására szolgál. A magyar kormány kiküldöttei, Kánya Kálmán és gróf Teleki Pál ezt látva, október 14-én bejelentették a tárgyalások folytatását s a magyar kormány még ugyanezen a napon döntőbíráskodás végett a müncheni hatalmakhoz fordult.

Közben a Felvidéken teljesen felborult a rend. A magyarok üldözése szinte elképzelhetetlen méreteket kezdett ölni, de senki sem lehetett a vagyon- és életbiztonsága felől nyugodt. A magyar kormány látva a helyzet lehetetlen voltát, a legvégökre is elszánta magát, amit legjobban Imrédy miniszterelnök szavai igazoltak: A hitetgetésből elég volt. El vagyunk szánva az igazság kiküzdésére.

A beszédre csak részről egy tárgyalásra való felhívás volt a csekély visszhang, amelyre a magyar kormány természetesen nem is felelt, hanem ismételt felhívta — most már határozott formában is — a müncheni hatalmakat a döntőbíráskodásra. A müncheni hatalmak Németország és Olaszország külügyminiszterei bizták meg a döntéssel, akiknek határozata aia mindkét fél alvételét magát.

A döntőbíráskodás november másodikán ültök össze tanácskozásra a bécsi Bellevue palotában, ahol a tórképek és a szakemberek társaságában megállapították az új magyar határt.

Az egész magyar nép a rádióval ülveste az eredményt és a lelkesedés leihatatlan volt, mikor a rádió bejelentette, hogy Érsekújvár, Losonc, Kassa, Ungvár Komárom, Munkács, Léva újra magyar. Budapestben az emberek kitöltöttek az utcára és az öröm hatása alatt rokonszenyülmintéseket rendeztek a német és olasz követsek előtt, éltetve a két baráti nemzetet és államfőiket, akiknek oly nagy része volt a magyar feltámadásban.

A további napok az azokat személyesen, vagy csak a rádió által átélőknek

örökre feledhetetlenek lesznek. A Honvédségi Közlöny november 4-i hivatalos száma Horthy Miklós Kormányzó hadparancsát közölte, melyben felszólította a magyar honvédséget az ősi magyar területek megszállására. S másnap, november 5-én délelőtt 10 órákor a magyar csapatok átlépték a Trianon határát.

Igy történt. Az első bécsi döntés talán nem hozta meg mindenkinek a reménysek beteljesítését, talán sokuk voltak, akik szeretteiktől elszakítottak, azonban mindezek ellenére november 2. a magyar történelem örökre emlékeztető dátuma marad, mert ezen a napon indult meg a magyar feltámadás, mely azóta a szentiváni Magyarország nagyrésztének visszaszerzéséhez vezetett.

GYÁSZROVAT

MOLDVAI FERENC életének 82-ik évében elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órákor lesz a Köztemetőből református egyház szertartása szerint tartandó gyászima után. Lakásunk: Homok uca 139 szám. A temetést Csurka temetkezési vállalat rendezi, Dégenfeldtér 2. szám.

JACSMENIK JÓZSEF gépészkövác temetése ma délután 3 órákor lesz a hármastavatalozóteremből. Fehértői váralata végzi.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS. Elhunyt férjem temetésén megjelent özv. Szilágyi Istvánné úrnőnek és gyermekeinek, a Szilágyi-bőrgyár alkalmazottainak, hűség gondozóinak és a kefégyár összes személyzetének, rokonaink és jóismerőseinknek ezúton mondunk nagyon hála köszönetet a ravatalra küldött koszorúk és csokrokért is. Özv. Labonci Jánosné.

BURAI ZSUZSANNA dohánybevalt munkás, nyugdíjas, 83. évében elhunyt. Temetése ma délután 4 órákor lesz a Köztemető IV. ravatalozójából. Lakás Jókai uca 18. Temetését Bartha Vállalata végzi.

Debrecen ingyenes analfabéta tanfolyamokat állít fel

A városi törvényhatóság Iskolánkülvilégi Népművelési Bizottsága az analfabétizmus elleni küzdelem terén már évek óta igen eredményes tevékenységet fejt ki olyan tanfolyamok felállításával, amelyeken az írni-olvasni nem tudók teljesen díjmentesen megfelelő oktatásban részesülnek. Ezen tanfolyamokat sikeresen elvégzők, írni-olvasni megtanulnak és így elérhetőséget biztosítanak ezen a téren is önállóságra tesznek szert. A tanfolyamok rövidesen megkezdődnek s az előadási órák oly időpontban tartanak (este 5-6 óra között), amikor a jelentkezők hallgatók napi munkájukban akadályozva már nincsenek. A bizottság a hallgatókat ingyen látja el tankönyvvel és írószerekkel.

Az Iskolánkülvilégi Népművelési Bizottság azon kérelemmel fordul a kulturális törekvések iránt mindenkor megértést tanúsító városunk közönségéhez, hogy írni-olvasni nem tudók alkalmazzák a tanfolyamra mielőbb önként jelentkezzenek. Bejelentés vagy jelentkezés a jelzett helyen hétköznapon délelőtt 12-2 óra között történhetik.

Vetített képek előadások az Árpád-téri egyházközségben. Szombaton délután 3 órákor a gyülekezeti teremben (Kassai út 12.) lesz vetített képek előadás gyermekek számára. Vasárnap, november 2-án este 6 órákor ugyancsak a gyülekezeti teremben felnőttek számára lesz vetített képek előadás. Előadó: dr. Hegyaljai Kiss Géza. Bemutatásra kerül: Körutazás Németországban.

Méltó népesség református 31-én a város nyelvi, elü gármele zással te maként temi én törté me összefor nyalású heket a

Varg nior mo det:

Am nyeit sz júság ne ság előt kezelét, esemény ségesebb rá arra, ma sincs befejezv ön. Mir hogy mil cio nagy jó tehát eszünkbe munkabó

A r kell, han málas a egyenes tennek mára is nünk, m parancsa azonnal szüntelen csőse t

A le vát talán gondvisel nyugvó n magyar r kölcsi er nem volt mutatnia hordoz b népszerv reknek é száma. A még egyi elmelet n régen éle

Nem tet az ós mondják öket. Kul chenyi pr remteni t nagyobb és a népe az örök e vá kell t reformer, rehajtani parancsa

HUN MA, sz Vasár Hétfő vészi s

And Fosz: TOL JÁV KLAR AL Dó!

Nagyszerűen sikerült a theologus ifjúság reformációi emlékünnepe

Révész püspök: A reformáció szelleme a debreceni kollégiumban

Méltó keretek közt, gyönyörű ünnepséggel ülte meg a debreceni református theologus ifjúság október 31-én a reformáció emlékét a Csokonai-színházban. A színház falai között a város legelőkelőbbjei foglaltak helyet, élükön dr. Kölcsy Sándor polgármesterrel. Az ünnepélyes várakozással telt csendet a műsor első számaként a Kollégiumi Kántus—Egyetemi Énekkar megnyitó énekszáma törte meg. A csodálatos művészettel összeforrott hangok, a magas szárnyalású ének magával ragadta a lelkeket a nemesebb, tisztább világ felé.

A kollégiumi szenior beszéde

Varga Zsigmond kollégiumi szenior mondott ezután megnyitó beszédet:

— Amikor ma a reformáció eszményeit szolgáló hivatott theologus ifjúság nevében e nagyobb nyilvánosság előtt felújítom a reformáció emlékezetét, hadd legyek rövid a történeti esemény közlésében, de annál bensőségesebb meggyőződéssel mutassak rá arra, hogy a reformáció műve még ma sincs befejezve és soha sem is lesz befejezve, míg ember fog élni a földön. Minden nemzedék felelős azért, hogy miképp veszi ki részét a reformáció nagy művének előmozdításából, jó tehát nekünk legalább ilyenkor eszünkbe idézni, hogy reánk ebből a munkából milyen szerep vár?

— A reformációt ma sem ünnepelni kell, hanem élni. A folytonos reformálás a református ember számára egyenesen életforma, ő hiszi, hogy **Istennek van üzenete e mai világ számára** is és nekünk nem kell mást tennünk, mint megvárni, hogy Isten parancsa egyenesen hozzánk szól és azonnal munkába kell állanunk és szüntelenül dolgozunk, míg az Ő dicsősége teljességre nem jut.

— A legtöbbben közlünk Isten szavát talán abban látják, hogy ime a **gondviselés erős és biztos alapokon nyugvó népi Magyarországot akar.** A magyar nép óriási rejtett lelki és erkölcsi erővel rendelkezik, csak még nem volt alkalma és lehetősége megmutatnia világának, miféle kincseket hordoz belsejében. A népfeljlesztési, népszervezési, népnevelési rendszernek és ajánlatoknak se szeri, se száma. Aitörő erővel azonban eddig még egyik sem tudott érvényesülni és elmélet maradt akkor is, amikor már régen életté kellett volna válnia.

— Nem is lehelhetünk másképp életet az ősi álmát alvó magyar népbe, mondják mások, **míg ki nem műveljük őket. Kultúrát a magyar népnek!** Széchenyi programja szerint meg kell teremteni a kiművelt emberfők minél nagyobb tömegét a nemzet testében és a népet a sajátos magyar értékek s az örök európai eszmények hordozóivá kell tennünk. **Az igazán művelti, reformer, reformokat alkotni és végrehajtani vágyó magyar élet Isten mai parancsa — finom emberiség, lelki**

műveltség, európai magatartás, a magunk és a nemzet egészségének biztosítása, ez az, amiért magyar élnek, halnod kell!

Magyar életünk hibáiról beszélt ezután Varga Zsigmond, majd így folytatta: Míg az egész nemzettest minden tagjában, szegletkövében, fundamentumától, a néptől fel tetejéig a szellemi kiválasztódás útján megteremtődött intellektualis arisztokráciáig nem válik harcoss, küzdő és katonai szellemű sereggé, addig ne várjunk új és jobb jövőt!

— Csakhogy itt szól közbe példát mutatóan és figyelmeztetően a reformáció örök tanítása: új rendet, új felelősséget és új engedelmisséget csak **új emberek** teremthetnek. „Szükség néktek újjá születnetek.” Ez a reformáció program, mely örökké aktuális, mely sohasem avulhat el, mert az, Aki mondotta, tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. — Szükség neked újjászületned, magyar nemzetem, — szükség neked újjászületned, magyar református egyházam! Az újjászületés pedig röviden és velősen azt jelenti, hogy Krisztus uralkodik rajtunk, mi pedig feltétlenül engedelmeskedünk neki. Ebben a reformációkavargó világban meg kell értenünk és tanulságul a szívünkbe zárnunk, hogy hiába minden: **Krisztus és az Ő evangéliuma nélkül nincs új magyarság és nincs új reformátusság sem.**

— En hiszem, s azért vagyok itt, hogy ezt kimondjam, hogy a **magyar református egyház a lelki felébredés alatt álló Népi magyarság, művelt magyarság, katonai szellemű Magyarországot** — mind nagy és szép dolog és esengve várjuk megvalósulását —, de nekünk először Krisztus parancsa szerint Istennek országát és az Ő igazságát kell keresnünk és akkor mind ezek ráadhatnak nekünk!

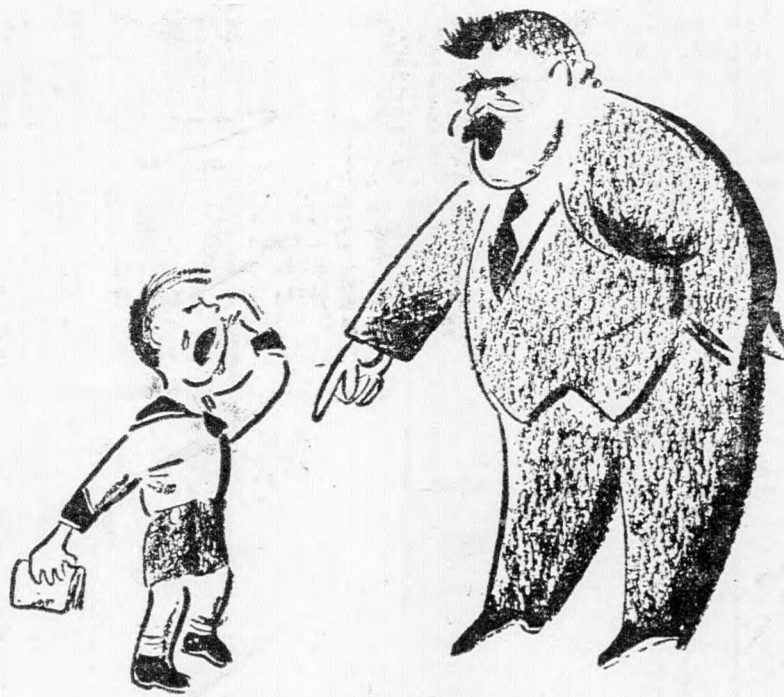
Kitörő tapsvihar, lelkes ünneplés kísérte a gondolatokban gazdag, friss, lendületes, igazi reformáció programot adó beszédet, mely elárulta Varga Zsigmond szenior kiváló képességeit.

A Kollégiumi Kántus Pratorius: 137. zsoltárt adta elő, mely igen nagy tetszést aratott. Szigethy Gyula egyetemi ének- és zenetanár, a Kántus vezetője ez alkalommal is kiváló munkát végzett.

Révész püspök ünnepi beszéde

Ezután D. dr. Révész Imre püspök mondta el nagy érdeklődéssel várt ünnepi beszédét.

— Az ünnepi emlékezés fáklyáinak felgyújtásában fáradhatatlanok szoktak lenni az emberi kezek. Még akkor is, hogyha a világban egészen másféle fáklyák égnek, melyeket furiák keze gyújtott fel és lobogtat. A világégek gyilkos tüzei, fojtogató füstje között az ember még jobban szomjazza a nagy emlékek tisztá és fölemelő szövetnékfényét, mint egyébkor. Ezért kerül sor mindenféle centenáriumokra és évfordulókra. Az Istennek az ilyen fergeteges időkben egészen különleges mondanivalói vannak a jubilálókhoz. Nem engedi őket úgy ünnepelni, ahogyan szeretnének. Éppen ilyenkor, az emberi akarás és telterő látszólagos titáni tombolásának idején kell az embernek legmegalázóbb módon meggyőződnie arról, hogy alapszabályok szerint. Nem tud úrrá lenni az alvilági szellemek felett, amelyeket felidézett. Nem tudja akkor, amikor akarja eloltani a pokoli tüzet. Nem tudja úgy égetni és lobogtatni, ahogy szeretné, a nagy emlékek fáklyáit.

*— Elrontod a szemed
lámpafényével!*

El is rontja — rossz világtásnál. Ne engedjük hát olvasni a gyereket? Dehogy nem — de gondoskodjunk időletes világtásról. Tungsram Krypton lámpát a csillárba, az asztalra — így legalább áramot is takarítunk meg.

— A mai reformációünnepünkhöz lehetne-e alkalmasabb témát választanunk, mint ezt: a reformáció szelleme a debreceni Kollégiumban és lehetne-e ez a témát itt, a kollégiumi ifjúság ünnepén, alkalmasabb módon megragadnunk, mint úgy, hogyha a Kollégium négy századában keresünk meg ifjú arcokat — néhány örök diáknak komoly, de sugárzó arcát — s azokról igyekszünk leolvasni, hogyan élt és hatott, hogyan táplált és hogyan maradt önmagához alapszabályban mindig hű e négy század alatt az Alma Mater kebelében a reformáció szelleme.

A püspök elsől Félegyházi Tamásról emlékezett meg. A híres diák életének főműve, amelyet teljesen már be sem tudott fejezni, az Újszövetség fordítása volt. Ez és több kiadást megért pompás hittanító kézikönyvei rendkívül nagy tudományos készült-

ségről tanuskodnak. Ezekkel tett szert a debreceni Kollégium első ismertnevű diákja már életében országos hírré. Félegyházi Tamás valóságos megtestesítője lett a reformáció szellemének azzal, hogy az Igének és az Ige tudományának olthatatlan szomjúhozása mellett valami csodálatos, nagy lelki szabadság és függetlenség is jellemezte.

Félegyházi Tamásban a Kollégium már négyszázados történetének legelőjén fel tudta nevelni az Ige nagy és alázatos tolmácsát és tanítóját, a kijelentett igazságnak még tévedések és egzisztenciavesztés árán is rettentetlenül bátor kutatóját, a legjobb, mert reformátori értelemben vett lelkiismereti szabadság igazi hőst. Az első ismertnevű debreceni diák a debreceni polgárság ajándéka volt a Kollégium számára s a Kollégium ajándéka a debreceni polgárság számára!

Örömmel jelentem,

hogy a mai viszonyok között is

választékban, minőségben és olcsó árakban
cégem elsők között áll

HAVAS

Harisnyaház, Bádogos u. 1.

HUNGARIA Film-zinház

MA, szombaton d. u. 5, 7, 9 órákor.
Vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órákor.
Hétfőn d. u. 5, 7, 9 órákor a művészeti szépségű új, magyar siker:

Anémakolostor

Fősz.:
TOLNAY KLÁR
JÁVOR PÁL
HIRA DÓI

— A debreceni Kollégium sok nagy embert adott a magyar közéletnek. A tizenhetedik századbeli növendékei közül nemcsak tiszántúli püspök lett 11, hanem dunamelléki is 13, dunántúli is 2, erdélyi is 6.

— Kiemelkedik a Kollégium diákjai közül a híres katona: Petneházy Dávid huszárezredes, a tiz gályarab debreceni diák, Czeglédi István, a félelmetes református polemikus és hitvédő, Helmezy Komoróczy István, kinek kétszáz évvel ezelőtt jelent meg híres álnévi könyve: az „Igazság Pajsa”.

Révész püspök különösen nagy érdeklődés mellett emlékezett meg Hatvani Istvánról, kora egyik európai nevű matematikusról és fizikusról, a kitűnő gyakorlati orvosról, aki mellett elsőrendűen képzett hitvallásos református teológus és mély lelkipásztori felelősségtől áthatott, bátor, bölcs, súlyos szavú igehirdető volt. Megvilágította a püspök, miért született meg a legérdekesebb és legügyesebb, de legigaztalanabb és legérettebb diáksínyek egyike: a Hatvani-legendája, amely az istenfélő és hitvalló magyar Newtonból csak azért is az ördöggel cimboráló magyar Faustot csinált. A bizarr és hazug legenda kéziratát, melyet Bészörményben állítottak össze, kéziratban egymásnak dugdosva, a pad alatt olvasták a pajkos diákok.

— A másik híres kollégiumi diák: Arany János szolgáltató igazságot Hatvani Istvánnak. Szólt a püspök Arany János lelkiéletéről is.

D. dr. Révész Imre nagyszabású „Mlékbeszédét” e szavakkal fejezte be: — A reformáció szelleme a debreceni Kollégiumban? Mi egyéb ez — a földi és örök haza vonatkozásában egyaránt, — mint amit Arany János tanít és példáz a Kollégium valamennyi örök diákjának nevében, talán sohasem időszerűbben, mint a nemzetünk és egyházunk történetének mai végzettes óráiban.

Hallo! — a szó: „rendületlenül”?
 Abránd, hűség, muló kegy, javak —
 Lenn a sikamló tér, nyomás felül,
 Vész és gyalázat el ne rántsanak.
 Oh értsd meg a szót: árban és
 apályon:
 — Szirt a habok közt — hűséged
 megálljon!

A kitűnő műsor

A műsor egyik legszebb része: Händel: Oh csillagtermő ékes ég... című száma volt, amit a Kollégiumi Kántus és a Dóczy tanítónőképző vegyeskara adott elő Szigethy Gyula és... ének- és zenetanár... kiváló vezénylese mellett. Minden elismerést megérdemel e két nagy művész, kik fáradságot nem ismerve, lelkesedéssel és a legnagyobb hozzáértéssel tanították be a tehetséges énekeseket.

A szünet után vitéz Mártha Béla mélyzengésű hangján tökéletes hanghordozással, nagy sikerrel szavalta el Arany János: „Hatvani” című költeményét. Majd felgördült a függöny s Nagy Sándor gimnáziumi tanár csodálatosan élethű, nagyszerű darabja: „Hatvani” elevenedett meg a nézők előtt. Mindenkit bámulatra ragadott Tuba Elek mesteri alakítása, s a többi szereplők: Zsiros József, Lénárth Elek, Gali Mihály, Szaday Sándor, Szabó Imre, Berényi József, Szabó László, Asztalos Endre és Veress Pál tehetséges játéka. A régi Kollégium életének egy darabja jött el most Debrecen közönségehez a maga kedves, mosolygós-könnyes diákemlékeivel. Sikert arattak a korhű ruhák és a találó díszletek is. A darab bemutatásában Ladányi Ferenc színész segítkezett, elismerésre méltóan.

Elhangzottak a kálvinista zoltár utolsó akkordjai is, legördült a függöny. A felemelően szép, művészi hozzáértéssel megrendezett emlékműnépély véget ért. A Csokonai-színház felai azonban épügy meg fogják tartani emlékkümben ez este szépségét, mint a nemesért, jóért és szépért lelkesülő debreceni magyar református szívek. Dícséret, elismerés jár a rendezőknek.

Erdődy Filléres Büfféje

sörözője, borozója megnyílt. Arany János u. sarok. Nyitva reggel 6 órától éjjel 1 óráig Hideg, meleg ételek, sörözőna. Részvény sör

Magyar honvéd tapossa a Dnyeper partját

(A m. kir. haditudósító század közlése.) Éjjel Dnyeper-part. Messziről szakadatlanul morajlik az ágyúszó, de itt tegnap óta mintha elhalt volna — háború.

Meg kell tudni, mi van odaát. Egy huszárszázad máris átkelésre készül az utászokkal. Rövidesen megindulnak a hatalmas pontonok a huszárokkal, hogy birtokba vegyék a félelmetes folyam túlsó oldalát is.

A Dnyeper-vidék legveszélyesebb szakaszán járunk. A visszavonuló vörösök a szemközti parton felszékelték be magukat a legerősebben, minden erejüket arra irányították, hogy a végsőig tartásuk a fontos folyamat. Már hónapokkal ezelőtt alaposan kiépítették a védelmi állásokat, hosszú folyosókkal összekötött fedezékeket ástak. Biztonságos állásaikból feszülten lesték a megszállt partot s a legkisebb mozgásokra a leghevesebb tüzzel válaszoltak. Ha megpillantottak egy honvéd acélisakat: nyomban megszólták még a tüzérsegűk is. Magányos emberre aknavetővel céloztak. Nappal lehetetlen volt a parton járni, most éjjel is csak a Dnyeper áras-bogas kiágazásain, a mely horhosokon át mehetünk le a vízhez. Az áruló holdat olykor „szövetséges” felbök kendőzik el. Némán haladunk a horhos csermelyét átívelő korhadt fahídon. Kapasz-kodó következik, a domb tetejéről feltűnik a sötétlen csillogó folyam és az alsó falu nyomott viskói. Este nyugszanak a szovjet fegyverek, csak ritkán csap fel a tűz. Ugy látszik, készülnek a további visszavonulásra.

Jelentkezünk az átkelést végrehajtó utászok parancsnokánál és — várunk. Hajnalodik.

Az iszapos parton hang nélkül sürögnek az emberek. Utászaink forgolódnak a pontonok körül. Ugynevezett tagot szerkesztének: két pontonból, vasgerendák segítségével kompszerű, erős és biztonságos vízfármívet állítanak össze. Mennyőrgés rázza meg a domboldalt: ágyúink torkából tűz csap fel. Megkezdődik a tüzérsegű előkészítés. Odaátról is válaszolnak. Tehát itt vannak még. Legalább is tüzérsegűk egy része. Husz percig tarthat az acél és tűz szimfóniája, utána csend száll a tájra. Lassan világosodik. A derengésben már néhány lépést is látni. A túlsó parton pirosó füstgomolyag tör a szürkés ég felé: lecsapódásaink és a felgyújtott szovjet gabonarakarék füstje egybeolvad.

A part meglevenedik: a házak mögött várakozó huszárok harc-alakzatban megindulnak a pontonok felé. Először a husztagú felderítő járőr száll vízre. Számukra egyedülálló pontont készítettek elő. A járőr egyik része huszár, a másik fele árkász, a többiek utászok. A parton megjelenik a lovasdandár parancsnoka is tisztikarával. Személyesen irányítja az „előlkést”, a járőr indítását.

Rövid, halk parancsszavak:
 — Beszállás!

A honvédek elhelyezkednek a pontonban. A huszárszázad parancsnoka vigyázban jelenti:

— Ezredes úr! A felderítő járőr indulásra készen áll!

A dandárparancsnok visszafüszteleg. — Elhangzik az indulást jelentő vezény-szó:

— Lök!

Az evezők a vízbe merülnek, a ponton lassan megindul. Izmos karok lendülnek beljebb, a folyam közepe felé, egyre kisebb lesz a vállalkozók csoportja és a nyomába szegődött mentőjárőr csónakja.

Tíz perc múlva indul az első „tag”, a felderítő osztag. Hatvan huszár, lejedező orosz lovacskát vezetnek a hajóra, meg- rázza sörényét: nem tetszik a Dnyeper, a hajókázás, de a máhás állatra szükség lesz odaát. A muszka lovacska viszi majd a géppuska löszerrakaszait. Végre megnyugszik és kíváncsian, aggodalmasan fülel előre: mi lesz most velem?

Mi is beszélünk. Felhangzanak az ismeret vezényszavak és megindulunk a túlsó part felé.

Az evezőláplok ütemesen csapódnak a vízbe. A nap már felkapaszkodott a

szemközti domb peremére: fény és vilá-gosság ömlik a tájra. Távcsovei figyeljük az ellenséges partot: sehol semmi moz-gás. Hirtelen motorzúgást hallunk a ma-gasból. Hatvan szempár mered az égre.

— Repülők!
 Golyószóróink tüzelésre készen áll-nak, fegyvereinkhez kapunk. Az osztag parancsnoka végre leengedi látcsövét. Mosolyogva int:

— Német felderítő.

Néhány perc múlva már felettünk zúg a gépmadár, jól látjuk a szövetséges fe-jéjeleket. A repülők integetnek a gép-ből. Ugy látszik, nincs semmi baj, a vör-ösök már odébb vonultak.

Az evezőcsapások erősödnek, szabad-szemmel is látjuk a túlsó oldal iszapos, homokos partját. A csigákkal, kagylókkal borított sziklákat, tár fákat, bokrokat. Még alig három héttel ezelőtt víz alatt volt ez a rész. Felrobbantották azonban a közeli duzzasztóműveket, ameiyeik az oroszok legfontosabb iparvidékének sző-gáltattak elektromos energiát s közel nyolc métert apadt ennek következtében a Dnyeper. Különös táj alakult ki: a víz-ben élő csigák, kagylók ellepték a kö-veket, sziklákat, fákat, növényeket. Fur-csa, korallszerű képződmények alakul-tak, vagy talán inkább kaktuszokhoz ha-sonlítanak a csigákkal megrakott ágak.

Néhány méternyire vagyunk a parttól, de még nem kötünk ki. Előbb utászok vizsgálják meg a környéket: aknákra számítnak. Végre találunk egy biztonsá-gos sávot.

Kiugrunk a pontonból. Magyar honvéd tapossa ezentúl a Dnyeper mindkét part-ját.

Megérkeztek az 1942-es új típusú rádiók.
PHILIPS 50 éves jubileumi sorozat csodaszép
 Díjtalan bemutatás az üzletben és lakáson egésznap
NÁNÁSSY rádió és villamosság Piac 85. Tel.: 30-67.

A kereskedelmi és iparkamara építkezesei a vidéki városokban
 Különböző alapjai számára bérházakat építet

A magyar vidéki városok egyik legso-morúbb statisztikája a városias külső forma különböző ismérveinek számadatai-ból készül. Néhány szerencsés városból tekintve, az adatok túlnyomó részben nem hízelgők a sokat emlegetett eu-rópai színvonalukra, akár fűrdőszoba,

akár kórházak szerint gyűjtjük is azokat össze. A magántöke túlnyomó részben helyezkedik el és ha építkeznek is, a maga-sabb lakbérjövédelmet biztosító főváros-ban alkot új épületeket. Kétségtelen, hogy Budapesten is lakáshiány van. A legnagyobbot Magyarországon megna-gyobbodott feladatait csak egy nagyobb főváros tudja ellátni és a különböző hi-vatali és gazdasági szervezeteknek na-gyobb személyzetre van szüksége, tehát Pesten fellépett a lakáshiány. Építkezni kell a fővárosban is, de a vidéki váro-sok lakáshiánya is megoldásra váró fel-adat. Jogos óhaja a vidéki városoknak, hogy legalább azok az újabb hatalmas-san fejlődő, mamut-töket gyűjtő intézmé-nyek, amelyek főként a vidék erőforrá-saiból táplálkoznak, némi viszontszolgá-latásként bérházépítéssel segítsenek a vidéki városokon.

Jó példát mutat most erre a budapesti kereskedelmi és iparkamara, amely vitéz Gyulay Tibor miniszteri biztos vezetése alatt működik. A Kamara ugyanis külö-nöző alapjai részére építkezni óhajt vi-déken. A vezérszempont — természetesen — a vidéki lakáshiányon és a vidéki építőiparon való segítés.

Igy — mint a Magyar Vidéki Sajtó-tudósító értesült — Székesfehérvárott a Kamara nyugdíjalapjának tulajdonában épül fel egy bérház. Az építkezést már meg is kezdték.

Közölték a Magyar Vidéki Sajtótudó-sító munkatársával a budapesti kereske-

delmi és iparkamarában azt is, hogy esetleg szó lehet más városokban történő építkezésekről is. A Kamara vezetősége több vidéki város vezetőségével tárgyalá-sokat folytat ebben az irányban.

TUDJA-E...

... hogy a régi görögök és rómaiak a to-gának akhóra jelentőséget tulajdoni-toltak, hogy a hásgyermekek csak első fogak megjelenése után tekin-tés teljes értékű embereknek. A fog-zás előtt elhalt gyermekek halotti szertartásai ennek megfelelőleg sokkal egyszerűbbek voltak. A pogány ger-mánok hasonlóképpen nagy becsben tartották a fogakat és Skandináviában az első fogak megjelenését még most is különböző népies szertartásokkal ünneplik meg.

... hogy a zsidóknak sárja ismertetőjel-lel való ellátását 634-ben a híres Omar kalifa rendelte el a „hivők és a zsidók összcserelésének megakadályozására és a hit tisztaságának megőrzésére”.

Európában a zsidójel bevezetését 1217-ben Angliában rendelték el elősz-r-egyetemlegesen.

... hogy az Egyesült Államok fővárosá-nak, a 700.000 lakosú Washingtonnak sem operája, sem színháza sincsen?

A Fehérházon kívül a város legna-gyobb nevezetessége a Howard-egye-tem, melyet csak négerek látogtának.

Öngyújtó

ját javíttassa FRICK IMRÉNÉL,
 Simonffy uca 1. szám.

Baross S...
 tet csoma...
 A Bar...
 talya leg...
 tárgyalás...
 tettek sz...
 lyos nel...
 egész é...
 nye felé...
 úgy az...
 tandó ha...
 állapítva...
 tetéseket...
 A köz...
 leték ell...
 len zav...
 hogy a...
 hogy a...
 lag meg...
 Az é...
 anyaga...
 cikkek...
 méz 2.50...
 Ezek...
 ezhető...
 csen, eb...
 Szalmár...
 ide baly...
 kg-os...
 hogy ha...
 A hat...
 ország...
 piaci fo...
 csak né...
 amely...
 latolt h...
 A me...
 rincs, a...
 az edes...
 amely p...
 igen fo...
 mért ar...
 A ha...
 szerzés...
 rag teh...
 va: vag...
 csak h...
 rafizeté...
 bekövet...
 barba...
 eszt-en...
 biztos...
 de az...
 zel is...
 szünet...
 natároz...
 mel lo...
 hogy p...
 orizték...
 házalts...
 kénye...
 uk to...
 folat a...
 sági ár...
 volna a...
 demény...
 felállít...
 sok sz...
 eridős...
 is hiva...
 megold...
 ügyek...
 küzdő...
 magok...
 Hár...
 hangos...
 ben h...
 dítván...
 egyes...
 deköz...
 romlan...
 ma le...
 nézes...
 hény...
 16, hó...
 amely...
 beti. A...
 déssel...
 lók o...
 gyobb...
 A s...
 ülésen...
 Zoltán...
 tette...
 latot...
 osztál...
 bon c...

A Baross Szövetség szeretet csomag mozgalma

A Baross Szövetség cukrász szakosztálya legutóbbi ülésén az időszéri ügyek tárgyalása során alapos vita keretében tették szövé az anyagbeszerző körüli súlyos nehézségeket, amelyek immár az egész édesipari a lassu elsorvadás örvénye felé viszik. Mint minden iparágban, úgy az édesiparban is szigorúan betartandó hatósági eladási árak vannak megállapítva, amelyek áthágása súlyos büntetéseket von maga után.

A köz érdekekben kiadott ezen rendeletek ellen egy iparosnak sincsen egyetlen szava sem, de az a nagy panaszuk, hogy alig képesek az iparnak folytatásához szükséges nyersanyagokat hatósági-lag megállapított árakon beszerezni.

Az édesiparnak legfontosabb három anyaga: a vaj, a tojás és a méz. Ezen cikkek hatósági ára: vaj 5.90 kg-ként, méz 2.50, a tojás pedig 12 fillér darabja. Ezeket az árakon egyik cikk sem szereshető be. Vajtermelés Debrecenben fincsen, ebből folyólag a vaját Nagykároly, Szatmár, sőt Kolozsvár vidékéről hozzák ide batyúzáva és pedig személyesen 25-50 kg-os tételekben, ez természetesen nagy költséggel jár és maga után vonja azt, hogy nagyobb csomag ajándékozásával sietnek majd a nemes mozgalom támogatására. Az ajándékozandó csomag neve: „Baross Szeretetsomag” s ez rá is lesz nyomtatva.

Kimondotta a választmány, hogy folyó évi december hó 7-én Széchenyi-ünnepséget rendez, ugyanakkor országos Baross Talórást, este pedig újólá megrendezi az immár hagyományossá vált Magyar Estet.

Az árkérdés problémájának szakszerű megvilágítására, amely kérdés a kereskedőkre és iparosokra nézve életbevágóan fontos, folyó évi november hó 2-án délelőtt 11 órákor tájékoztató tagértekezletet tart karöltve a Debreceni Kereskedők

közására szólítja fel a Baross Szövetség 113 fiókját. A szövetség vállalja a csomagok összegyűjtését és az illetékes katonai hatóságokhoz való beszolgáltatását. Minden kis csomagba egy-egy levelet helyez, melyet az ajándékozó ír alá.

A Baross Szövetség tagjainak száma 35.000 felül van, ha ezek közül csak 20 ezer ajándékoz egy-egy kilogram súlyú csomagot, akkor 20 ezer drága magyar katona fogja érezni az itthonmaradtak hálás megemlékezését és szeretetének soha ki nem alvó meletét.

Egy kilogramos csomag kiállítására még ma sem okoz nagy anyagi megterhelést egy Baross Tagnak sem s kicsőda kedves meglepetés lesz 20 ezer magyar hősnék.

A csomagok beküldési ideje a Baross Szövetséghez november hó 15. Természetesen a csomagok kinek-kinek anyagi ereje szerint egy-egy kilogramnál nagyobbak is lehetnek és remélhető, hogy lesznek is.

A szerény erejű Baross Tagoknak elég lesz, ha egy csomagot ajándékoznak, de a nagyobb jövedelműek bizonyára több egy kg-os csomag ajándékozásával sietnek majd a nemes mozgalom támogatására. Az ajándékozandó csomag neve: „Baross Szeretetsomag” s ez rá is lesz nyomtatva.

Kimondotta a választmány, hogy folyó évi december hó 7-én Széchenyi-ünnepséget rendez, ugyanakkor országos Baross Talórást, este pedig újólá megrendezi az immár hagyományossá vált Magyar Estet.

Az árkérdés problémájának szakszerű megvilágítására, amely kérdés a kereskedőkre és iparosokra nézve életbevágóan fontos, folyó évi november hó 2-án délelőtt 11 órákor tájékoztató tagértekezletet tart karöltve a Debreceni Kereskedők

Női teli kabátot

V Á G Ó T Ó L

Női bundát

V Á G Ó T Ó L

Férfi télikabátot

V Á G Ó T Ó L

Férfi bundát

V Á G Ó T Ó L

Bőr kabátot

V Á G Ó T Ó L

VÁGÓ SÁNDOR

férfi ruha és női kabátház. — Piac és Széchenyi u. sarok

Társulatával és a Fűszerliskereskedők Egyesületével. Ez az értekezlet főleg az élelmiszerkereskedők árkérdési nehézségeit fogja tárgyalni.

Az iparosság árkérdési viszonyainak tárgyalására folyó évi november hó 9-én délelőtt 11 órákor a Debrecen és Vidék Ipartestülettel együttes értekezletet tart az ipartestület dísztermében, amelyen a szakelőadó a Kereskedelem és Iparkamara ügyvezető titkára, Hársányi Imre csz.

Felterjesztést intézett a Szövetség Elnöksége a városi közéletmelzési ügyosztályhoz a kereskedőket a liszt- és cukorpiacra, valamint petroliumszorgás folytán felmerülő károsodásainak a jövőben leendő megszüntetése tárgyában.

Az élelmiszer ellenőrző bizottság tagjaiul leendő megválasztása céljából 16 tagját nevezte be az Iparhatóságnál.

rendkívül termetes munkáját és munkakedvét teljesen megállítja, megfojtja. Ezért Lenin már kereste a kiutat, hogy a kommunizmus ellenére is valamelyes egyéni törekvést és ezzel magasabb teljesítményeket fenntartsion. Utódai azonban látták, hogy a pokoli rendszer ezen megbukhatik, tehát csirájában elfojtották még ezt a jelentéktelen egyéni mozdulási lehetőséget is. Egyszerűen ellenforradalmi tevékenységnek minősítették és ezen a címen bántak el vele. A berendezkedésnek természetes következménye lett minden olyan árt teljes eltűnése, amely az emberi létezészínvonal emelésére alkalmas lett volna.

Ma már tudjuk, hogy ennek oka az is volt, hogy a még dolgozó ipar kizárólag a világorradalom hadseregének felszerelését szolgálta.

Az orosz nép nélkülözött és nélkülöz egyáltalán mindegyik cikket, amelyet más nép evés-ivás, ruházódás vagy gyógyítás szempontjából teljesen nélkülözhetetlennek tart. Ezek a cikkek egy kis mennyiségben kerültek előállításra, hogy csupán az egész kicsi kedvezményezett kommunista réteg szükségletét voltak képesek kielégíteni. Hozzájárult még a helyzet rosszabbodásához az üzemek hiányos bürokratikus kezelése. Annyi tisztviselő, megbízott és egyéb rendelkező állt minden üzemben, hogy egymást bántották meg. Európában narmad-negyedannyi tisztviselő jobban intézi az ügyeket. A túligazgatás a munkát is lassította, az üzemvezetést pedig nehezkesé tette.

A fennmaradó munkaerő pedig a hadigépeken kívül a traktorok és egyéb gazdasági gépek gyártásához volt szükséges.

Igen nagy baj volt, hogy a vezetés a szakemberek kezéből mindinkább a politikai érdemeket szerzett egyének kezébe jutott. Bármennyire elnyomták is minden bírálatot, még a legutóbbi pártnapon is keserű kifakadások hangzottak el a vezető gazdasági egyéniségek ellen, tehetlenségük és a szervezést melletti is a szervezés hiánya miatt. Tény az mindenre, hogy a gyártott gépek igen nagy százaléka selejtes. Igen nagy baj, hogy hiányzik a megfelelő szakképzett kezelő személyzet is. Ugyancsak hiányzik a szükséges javítóműhelyek. A fenti bajok miatt a gépek 50 százaléka hamarosan ebből harmincadjára került. A szervezés hiányának következménye pedig az volt, hogy a meglévő gépek egyrésze állandóan teletlenségre volt kényszerítve, mert hiányzott a megfelelő áttekintés és elosztás.

A sok balfogásnak és sok sikertelennek jó oka pedig egy volt: a bolsevik vezetőket nem alakítható márról holnapra ipari jellegűvé. Fanatikusan hittek abban, hogy uralmuk akkor állandó, ha Oroszország ipari jellegű lesz.

Földműves élet a szovjetparadicsomban

A világtörténelem legnagyobb kísérlete zajlott le előtünk a bolsevizmus elmúlt történelmében. Annak a rendszernek országhatárai recsegnek, ropognak, amely vállalkozott arra, hogy a cárizmus összeomlása után a kommunista rendet felépítse. Jól tudjuk, hogy az orosz nép schasem élt nagy bőségben. De azt is tudjuk, hogy a nagytömegek számára mindig megvolt a legszükségesebb élelem és valójában csak a mindenfitt fel-lehető koldusréteg szenvedett nagy szükségét. Mégis mint minden egészséges paraszti réteg, az orosz parasztság is föld után vágott. Alma volt a saját bármilyen kicsi földbirtok. Ezért élt, ezért forradt, ezért dolgozott. Nemcsak zsellér akart lenni vén korára, hanem földbirtokos. Maga ura, nem senkiházi jöttment.

Bármilyen forradalmi megmozdulás volt Oroszországban, a parasztságot mindig csak ez az elhatárolt vágta a földéhség tudta belevinni. Jól tudták ezt az ottani forradalmárok is. Tudták, hogy a parasztságot csak úgy mozdíthatják meg maguk mellett, ha ennek a reményességnek és vágyakozásnak a beteljesítését kilátásba tudják helyezni.

Igy volt ez 1917-ig. A bolsevizmus bár kezdetben tett ködös ígéreteket a parasz- tok felé is, hamarosan szakított ezzel a rendszerrel. Felismerte, hogy a zsidó államkapitalizmus nem lehet tartós támaszát a mindig bizonyos mértékig állandóbb gondolkodást és a fennálló állapotokhoz jobban ragaszkodó parasztságban. Csak a városi sűpredékre támaszkodhatik. Hogy pedig neccak ez legyen, igyekezett a gyári munkásság felé is jó arcot mutatni. Tehát a falutól teljesen elfordulva, a városi lakosságra iyezkeztet uralmát építeti. Minden demagógia mei-

lett is a parasztságot és a falusi népességét a bolsevizmus bizonyos bizalmatlansággal nézte már kezdettől fogva. A Lenin Trockij és Sztalin-féle rémuralmak egyaránt ösztönösen érezték, hogy a falusi lakosság céljai és vágyai nem illesz- hetők bele a bolsevik forradalom célki- tüzéseibe. Hisz ennek a célnak legfonto- sabb pontja volt a magántulajdon teljes megszüntetése. Céljuk volt minden ma- gántulajdon, akár ipari, akár mezőgaz- dasági célt szolgáljon is az, az állam ke- zelésébe venni. Ezzel érthették el kizáró- lag, hogy minden az államhatalmat bi- torló réteg kezébe kerüljön. Csak így le- hetett a totális terroruralmat megalapoz- ni és biztosítani. Ezért alkottak hatal- mas állami gyárakat, ezért voltak a nagy közös állami mezőgazdaságok. Egyaránt jellemelte azonban valamennyit az egyé- niség teljes kikapcsolása és háttérbe szo- rítása. Mindégy hol dolgozik az ember, sehol sincs része benne. Ez a rendszer kikapcsolt és elnyomott minden egyéni- séget, megölt minden kezdeményezést és elpusztította a dolgozók munkakedvét. Ez a mai napig is hasonlóan álló gazda- sági rendszer kiküszöbölt minden szemé- lyes szorgalmat és törekvést és ezzel a lélekteljes teljesítmények és a munka megbecsülését. Ezek voltak azok az okok, amelyek miatt a szovjet termelés minden gigantikus méretei mellett is más álla- moknak lényegesen alatta maradt. Gond- oljunk csak a rengeteg természetes kiesés- re, amelyekről az orosz lapok állandóan panaszkodtak.

Érdekes hogy újabban előkerült doku- mentumok szerint Lenin a forradalom elő- sé ideje után felismerte, hogy a kisipa- rosok és kisgazdák életformájának meg- süntetése és állami üzemekbe való beot- vasztása ennek a rétegnek egyébként

Hárli János szakosztályi elnök meleg hangon emlékezett meg a messze idegen- ben hőiesen küzdő katonáinkról és in- dítványozta, hogy a szakosztály minden egyes tagja anyagi erejéhez mérten aján- dékozzon egy-egy szeretetsomagot, nem romlandó anyagokból. A csomag tartal- ma lehet tészta, edesség, cukorka, mézesbáb, mézeskalács, déligyümölcs, do- hány, szivar, egy-egy érmeleltő, hősapka, vagy bármely más tárgy, amelynek a harcoló katona hasznát ve- heti. A szakosztály a javaslatot lelkesed- del fogadta el és az összes felszöla- lók csak azt hangoztatták: „minél na- gyobb legyen a csomag”.

A szövetség októberhavi választmányi ülésén ezt a szép gondolatot dr. Szilvássy Zoltán alelnök javaslatára a magáévá tette és követendő például azonos javas- latot terjeszt mind a tízenhárom szak- osztály elé és elhatározta, hogy e tárgy- ban országos mozgalmat indít s csatla-

D3
B4
vilá-
ejük
moz-
ma-
1.
Debrecen, 1941.
zár,
s fel-
gép-
a vá-
abad-
apos,
ókkal
oktat.
alatt
n
ur-
akul-
z ha-
ak.
rttő;
szok
ákra
onsá-
nvé-
part-
1942-
Piac 85
67.
és iparka
a vidéki város
TUDJA-E.
a fo-
dant-
csak
szel-
fog-
alotti
okkal
ger-
on
ok
ására
sére”.
1217.
lősz-
áros-
onak
ncsen?
legna-
nyé-
A
ENÉL,
B4
D3

Ez magyarázza a rengeteg és nagyszámú világszerte egyedül álló nagy ipar-telep létesítését. Ezeknek a felállításánál nem törődtek sem a helyzeti adottságokkal, sem hogy megfelelő munkások vannak-e, legkevésbé pedig azzal, hogy az ilyen hatalmas szervezetnek megfelelően tud vezető akad-e. Fontos csak a létesítés érdeme volt, amiért azután a vezetők egymást kitüntették.

A nagy bukás mégsem ezeknél a gyáraknál következett be, hanem a mezőgazdaságnál. A nagy közös mezőgazdasági üzemek, az ú. n. kolkhosok elgondolói és megvalósítói azt hitték, hogy a földet és a természetet is a gyári rendszerrel lehet legyőzni és kisajtolni. Nem törődve a föld adottságaival és lehetőségeivel, a gyári munkamegosztás és a nagy szériagyártás szabályait alkalmazták a mezőgazdaságban is. Tudjuk jól, hogy ez a kísérlet a legtermékenyebb vidékek lakosságának milliószámra való elhenhalásába került.

A parasztság, amely fel akart szabadulni a cárizmus nagybirtokosainak igtatól, egy még sokkal rosszabb rabszolgaságba, a kolkhosok rabságába került, ahol még az egyszerű napszámosnál is nyomorultabb sors volt része. Még emlékezhetünk, néhány évvel ezelőtt sokit a talajpajzok és nagyparasztok, ú. n. kulakok ellen folytatott irtóhadjáratról. Az állam, illetve az azt birtokló bolsevik erőcselék úgy irtotta saját fajtáját, mint a leggonoszabb ellenséget. Milliós és millió paraszt halálra kínzása és legyilkolása után a még megmaradtakat szintén belekényszerítették a kolkhosokba. Es

még örülhettek, hogy birtokaik és földesük után életüket is nem vették el. A kolkhosokban azután a legsátánibb rendszerességgel fosztották ki az oda kényszerítettüket. Engedélyezték pl. külön kis konyhakertet. Ennek azonban annyi volt az évi bére, hogy örökön is meglehetően volna venni. Engedélyezték egy tehent is. Ennek azonban alig adták takarmányt és a termékek után igen nagy százalékot vették el. Azt a rendszert követték itt, hogy bár engedélyezték minimális tulajdont, azt előre olyan nagy terhekkel sújtották, aminek teljesítése kizárt. Ezzel leszoktatták a népet a legkisebb igényről is.

A féktelen terror lehetetlenné tett minden megmozdulást. Hős honvédeink és nagy szövetségeseink csapatai elborzadva látják az aiatl irtózat és a nyomor elrettentő, szívot-lelket ölő hatásait. Csak ez a vadállati kegyetlenséggel és kegyetlenséggel keresztültűt rémuralom magyarázhatja, hogy a megfélemlített lakosság még a bolsi csapatok kivonulása után sem képes a felszabadulásban biztos lenni. A huszont év uralma után még évek múlva is lidércnyomásként fog a szerencsétlen népre nehezéni. Megállapíthatjuk, hogy a rablók, gyilkosok, családok és egyéb büntetettek uralma gazdasági céljait sem volt képes megvalósítani. Az országot nem sikerült iparosítani. Az iparcikkek kevesnek és rossznak bizonyultak. A mezőgazdaság lezüllesztésének romboló hatásait pedig még csak ezután fogjuk a maguk teljes mivoltában szemlélhetni.

(R.)

Milyen lesz a világ 100 év múlva?

(MN) Egy nagy amsterdami napilap nem rég körkérdesben tudakolta meg az ipar, gazdasági élet és tudomány képviselőitől, hogy milyennek képzelik a világot száz év múlva. A beérkezett feleletek — bár legnagyobbbrészt száraz szakemberektől származnak — érdekesség dolgában alig maradnak el Jókai híres „Jövő század regényétől”.

Mivel a hollandok elsősorban kereskedő nép, a feleletek legnagyobb része érthető módon a közlekedés problémáival foglalkozott. Egy öreg hajózási vállalkozó úgy vélekedett, hogy a gőzhajó 100 év alatt a személyszállításból teljesen ki fog kapcsolódni. A hajóforgalom kizárólag a teherszállítás szorítkozik majd, a személyforgalom pedig már kizárólag csak légi úton fog lebonyolódni. Amszterdam és Batavia között minden valószínűség szerint már 25 éven belül közvetlen repülőjáratokat fognak megindítani, megpedig természetesen közbeeső leszállás nélkül. A személyszállító gőzösök legfeljebb mint kiránduló és luxushajók maradnak meg.

A. Driessen mérnök, a holland királyi repülőgépi társaság tudományos osztályának vezetője a repülés rendkívüli fejlődésével számol. Az Amszterdam-Batavia út szerinte két óránál nem fog több időbe kerülni, minthogy a jövő rakéta-repülőgépei a sztra-szférában 10.000 kilométeres óránkénti sebességet is könnyűszerrel kifejtenek. A közönséges repülőgépek már csak kisebb távolságokra maradnak használatban, de magától értetődően erősen megváltozott alakban. A motor, mint felesleges alkotórész, teljesen hiányozni fog, a benzin közvetlenül a befecsevarok becsatlakozásán fog elégni és az onnan gázok távozásra hajtja majd a csatorákat.

A legfőbb gondot okozó kérdések egyike a legfőbb vélemény szerint az üzemanyag problémája lesz. A limburgi szénbányák volt főmérnöke, van Waterchoot doktor szerint a föld szénkészlete ma legfeljebb nem kell aggódni, mert néhány száz évig ez elég lesz, a földalajkészletekre azonban különösen Oroszország és Szibéria várható nagyarányú iparosodása következtében a következő évszázadban már nem lehet számítani. Az üzemanyagot az összes nyíltkötők egyhangúlag az atomenergiaiban jelölik meg. Az emiatt tett hajózási vállalkozó például a hajókat is úgy képzei el, hogy a fedélzetü-

lön tengervízatomtöltő készüléket visznek magukkal. Eriessen mérnök a nagyobb repülőgépeknél is megvalósíthatónak tartja ezt a módszert, a kisebbek pedig véleménye szerint valószínűleg a földről drótnélküli úton kisugárzott atomenergiaval fogják látítani. A repülőgépek szerint tehát tulajdonképpen repülő an-csánává válik.

Henri Mayer autószerelő szerint száz év múlva természetesen mindenkinek lesz autója, éppen úgy, mint ma kerékpárja (Hollandiában mindenkinek van kerékpárja). Ezek az autók a tökéletes áramvonal jegyében fognak épülni és főalakjuk lesz. Az ideális áramvonalas autókban az utasik természetesen nem ül, hanem — a vezetőt sem kivéve — fekvődni fognak.

Az állami rádiólaboratórium vezetője, Dr. Koomans professzor tanárségével együtt megvan győződve arról, hogy a jövőben mindenfajta energiaszállítás drótnélküli, közvetlenül az éter hullámain fog történni. Ha a világ rajón majd egyszer a tervszerű gazdaságos elönyeire, véli Koomans professzor tanárségéje, nem lesz akadálya annak hogy a föld valamelyik pontján olyan energiasugárzó állomást állítsanak fel, mely az egész föld energiaszükségletét képes lesz ellátni.

Hupkes mérnök a holland államvasutak igazgatója hasonlóképpen kitűnő fantáziáról tett tanúságot. Szerinte a gondolkodó agyban lefolyó bioelektromos áramokat is fel lehet majd esetleg autók hajtására használni. Az autótulajdonosoknak tehát egyszerűen csak gondolkozniuk kellene vezetés közben, agyenergiájukat az autó megfelelő szerkezettel fel fogja és hatóerővé változtatni.

Az építészek képviselőiben W. A. Maas mérnök annak a véleménynek adott kifejezést, hogy a jövő század városa egyszerűen elhelyezett családi házakból fog állani, melyeket egy központi felváltó telepről kisugárzott elektromos energiával fognak fűteni és ugyancsak központiilag szabályozható légáramlatok útján friss levegővel ellátni.

Textil anyagokból készült ruhák száz év múlva már senki sem fog bordan — állapítja meg a sokoldalú Driessen mérnök. A textil helyét a papír és üveg foglalja majd el. Ezek a ruhák olyan olcsók lesznek, hogy a mosás gondjait is meg lehet majd szüntetni: az emberek neponként új ruhákat fognak felöltöni,

amint Holland-Indiában a fehérnemű már most is csak egy napig hordják, a régi ruhákat a „szemetes” naponként elviszi az anyagukat a gyárak újból fel-dolgozzák.

Az orvosoknak nem lesz már más dolguk — mondja egy vezetőorvos — mint-hogy az élet tetszesszerűt meghosszabbításának problémáján törjék fejüket. A tüdőtuberkulózisnak 2041-ben nyoma sem lesz már és addigra talán a reuma és rák kiirtása is sikerül. Ilyenformán a gyógy-szertárak is pusztulásra vannak ítélve. Nagy munkával kiképzett gyógyszerészekre semmi szükség sem lesz, a néhány még számbajövő gyógyszer eladását a drogériák is elvégeztetik majd.

Az ügyvédekre sem fog jó világ járni — gondolja egy jönevű holland ügyvéd,

mert a mai bonyolult perrendtartási eljárás lényegesen leegyszerűsödik, 800-900 paragrafus helyett a jövő század embere legfeljebb ötvenel is beéri majd. Az egyetemi jogioktatást száz év múlva a középkori szörszálhasogatáscikkal egy színvonalon álló értelmelenségnek minősítik majd a történészek. Minden jog-szabály olyan egyszerű, félreérthetetlen és gyakorlati lesz, hogy vitának már nem marad helye.

A holland tudósok és szakértők nézete szerint tehát száz év múlva mindenkinek lesz autója, családi háza, nem lesznek fűtési és ruhagondjai, nem kell orvosral és ügyvéddel sem bajlódni. Arról az egy-kérdésről azonban, hogy vajon a jövő század embere boldogabb lesz-e, különös-módon mindegyikük megelégedezett.

ASSZONYOKNAK

Mindenes kis szekrények

Falon, földön, sarokban, sima falnál, két bútor között, nagy szekrény árnyékában, mindenütt elhelyezhetők. Ilyenekre igen nagy szükség van minden házban. Felhasználhatók könyvespolc helyett, fehérnemű, apróságok, edények őrzésére, iratszékénynek, munkaanyagtartónak stb.

Ezek a szekrények kicsit el is ütnek a szoba bútorának általános stílusától, anyagától, színétől. Például nagyon szépen megfér egy sötét, sima bútorú szobában egy piros lakkesziszolt faliszekrényke, vagy faragott erdélyi munkájú világos herakott, stb. Elénkítő színtől lehet.

Modern formájúak ezek, de éppen így elhelyezhetjük elűtő színűkkel, formájukkal a régi fűlős szekrényeket is. Pompósan kihasználhatók és kitűnően illeszkednek a lakás harmónijába. Különösen itt nagyon hasznosak, ahol több személy, gyermek holmiját kell elhelyezni.

Ha falra akasztjuk őket, arra vigyázzunk, hogy begipszolt fadarabba erősített több szege akasszuk fel, nehogy bajt, szerencsétlenséget okozunk vele.

DIVATKOCCA

Hogyan alakítsunk kötött részekkel?

A kötés nagyon divatos, szép és aránylag nem nagyon drága, alakítsunk tehát kötött részekkel ahol kell és szépen lehet. Fontos az, hogy ne hason toldozásnak, hanem igazi ruharészletnek, amelyet másként már nem is tudnánk elképzelni. Az alakítások mindegyikét úgy készítsük, hogy a kötéshez készítő részhez pontos, méretre készült szabást csinálunk azt alakon ki is próbáljuk és azt is kiszámítjuk, vajjon a többi rész felük-e a meglévő anyagból? Akkor választjuk ki a színt, fonalat és kötésmintát. A kötésmintából csinálunk egy kis darabkát, hogy lássuk, hogyan hat és mekkora darab hány szemmel, hány deka fonálból készül. Így aztán ki tudjuk számítani, mennyi fonálra van szükségünk. A kötéssel való alakítás régi pulloverek, kötött kabátok és sálak felhasználásával is történhetik, csak vigyázzunk az összedolgozásra és eldolgózásra, nehogy felbomoljon a kész ruha. Az ilyen alakítás-hoz minél egyszerűbb kötésmintákat válasszunk.

POLGARI HETI ÉTLAP

november 3-tól 10-ig.

HETFO. Ebéd: Paradicsomleves rizzsel, lekváros derelye. — Vacsora: a maradék levesbe tojásokat ütünk, utána maradék derelye.

PAPP női divat szalon

kosztüm- és kabátmodelljei vezetnek. Kitűnő sikkés szabás, modellrajzok és divatlapok óriási választékban. SZENT ANNA UTCA 10-12. Telefon: 30-07. Városi bérpalota.

Konyha

BIRKAPÖRKÖLT

Kitűnő eledel, ha jól van készítve. Vágjuk össze a húst nagyobbcska darabokra, bőven adjunk rá karikára vágott vöröshagymát, zöldséppaprikát, erős piros paprikát, paradicsomot, vagy egy-két kanál paradicsomlevet, pároljuk puhára, ha nagyobb mennyiséget főzünk, zsírt ne adjunk hozzá, főzzük saját levében, csak rázogassuk főzés közben, ne keverjük. Adhatunk hozzá sós vízben főtt burgonyát.

KEDD. Ebéd: Lencsefőzelék bennetűt kolbászzal, rizsfelfújt tepsiben. — Vacsora: maradék főzelék paprikás keménytojással.

SZERDA. Ebéd: Zöldségleves, olaszos daragatúska. — Vacsora: sült burgonya vajjal.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Székelygulyás burgonyával, túros palacsinta. — Vacsora: a maradék káposzta virslivel.

PENTEK. Ebéd: Sajtos rizsleves, a tegnapi palacsintamaradékból felfújt. — Vacsora: rakott kel.

SZOMBAT. Ebéd: Gulyásleves burgonyával, almáspite. — Vacsora: májpörkölt rizzsel, déli tészta.

VASARNAP. Ebéd: Gombaleves, sült keraj burgonyahab-felrujjtal, vanília krémes piskóta. — Vacsora: déli sült hidegen, vegyes zöldségsalátával, déli tészta.

DIETAS ÉTRENDMINTA

HETFO. Ebéd: Köménymagleves, burgonyafelfújt kapormártással. — Vacsora: tejbenrizs (pattogatott rizsből) csokoládéval.

KEDD. Ebéd: Parafőzelék borjúvagdalkával, almakrém. — Vacsora: déli főzelék bevert tojással.

SZERDA. Ebéd: Becsináltleves borjúhúsból, rizzsel citromfelfújt. — Vacsora: burgonyapüré sütte, lágytojás.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Zöldségleves, libaaprólék pirított darával, piskótateker. Vacsora: paradicsomba buggyantott tojás, déli tészta.

PENTEK. Ebéd: Zöldbaleves, finom tekeres sajthabbal, sült alma. — Vacsora: déli tekeres zöldségmártással.

SZOMBAT. Ebéd: Tyúklevés finom retelttel, kapormártással, daramorzsóka. Vacsora: déli maradékleves és tészta.

VASARNAP. Ebéd: Zöldségleves, töltött csirke burgonyakrökkel, almáspite gesztenyehab. — Vacsora: csirke nidegen, befőttel és déli édesség.

Fehér

ágytű, asztal

és az asztal

1 óráig.

Ke... tanyasá... állat egy le...

A régi talmas a... özi ver... tóval let... telt, me... melysége... kancsó... rult, rózi... állva vá... alatt. Bi... ami itt... anyaságo... szegény... és kilen... anyasága... lesz itt...

A vár... oacska e... tott a D... nemisza...

a m... n a c... lony a... gozott. A... azzal a... sz-lla, h... nek s... ni Villa... kedves, h... is álltak... elfogadn... csapat a... asszony... köszönte... egymás... ges leán... kon, gyű... kacukor... pan, fehé... keresztan... veskedni... ták a cs... letkarti... hogy a... a kisbab... zsalatt... lelő dísz... az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

az egyik m... mindenki az ajtó... ezényszóra tiszteleg... a díszes vendég... szonyja: Dr. Vekerdi... óvács Margit inter... ülti ellenőr. Mák... és a polgári leány...

Fehérmű szekrényének büszkesége !!

a szép: ágynemű, asztalnemű, alsólepedő, paplanlepedő, törülköző, zsebkendő, női és férfi fehérműek: mindezeket és az alanti árukat: paplanselymet, fehérműsejymet, színes és fehérdamasztokat, lenvásznakat, vászonárut, bőrcsöflant, teniszflant, pongyoflant, flanttakarót, férfi sportingeket olcsó árban és olajos karton kötényeket.

Menyasszonyi kelengyét elsőrendű kivitelben korlátozott mennyiségben beszerezhet

Üzleti napok. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, és szombaton déli 1 óráig.

Hegedűsné Csengeri Julia
fehérmű biz. kereskedőnél. Alapítási év: 1928.

Debrecen, Zöldfa-u. 12.
udvarban II. ajtó

üzleti órák:
délelőtti 9-1,
délután 3-6.

Keresztanyaságot vállalt egy leánycserkészcsapat

A régi Dóczy-intézet dísztermének hatalmas ablakain mosolyogva hull be az őszi verőfény. Megaranyozza a zöld posztóval letakart, virágokkal ékesített asztalt, melynek közepén ünnepélyes komolysággal szűst keresztelomedence és kancsó ragyog. Hetven igazalomtól kipirult, rózsásarcú cserkészleány vigyázzban állva várakozik a lengő családzászlók alatt. Bizony, nem mindennapi dolog az, ami itt most készülöben van: keresztanyaságot vállalt a cserkészcsapat, egy szegény baci vákános család nyolcadik és kilencedik ikergyermekeinek keresztanyaságát. Ezeknek a kis magyaroknak lesz itt most a keresztelője.

A várakozás percei alatt egy nagyobacska családvezető elmondja, hogyan jutott a Dóczyi polgári leányiskola E2. Borneiszka Anna cserkészleánycsapata ehhez a megünneltetéshez. A nyar folyamán a csapat tagjai közül 16 cserkészleány a Zöld Kereszt kótelekében dolgozott. A fővédőnői irodában találkoztak azzal a szegény asszonnyal, aki elpanaszolta, hogy a lányát tartott ikergyermekek sehol sem tud keresztanyát kapni. Villantak a szemek összehajoltak a kedves, szőke-barna fejek és már elébe is álltak a jó asszonynak azzal, hogy ha elfogadná, elvállalná a cserkészleánycsapat a keresztanyaságot. A szegény asszony örömmel fogadta, nagyon megköszönte a felajánlott komaságot és azóta egymással versengve varrogattak a szorgos leánykezek a keresztelő ruhácskákon, gyűlt a kávékánál megtakarított kockacukor, a tízórai pénzből vásárolt szappan, fehérmű, piskóta, amivel a kis keresztanyák keresztgyermeküknek kedveskedni akarnak. Mindezeket ki is rakták a cserkészek egy magyaros terítővel letakart, virággal ékesített kis asztalra, hogy a vendégek is gyönyörködheszenek a kisbabák „hozományában”.

Ezalatt már keresztelői díszbe is öltöztették a gyerekeket az egyik mellékteremben.

Végre mozdulás, mindenki az ajtó felé néz, a csapat vezényszóra tiszteleg, mert most vonul be a díszes vendégsereg a csapat nagyasszonya: dr. Vekerdí Beléné igazgatónő, Kovács Margit internatusi igazgató, kerületi ellenőr, Miklóssy Ágnes fővédőnő és a polgári leányiskola tanári karának tagjai. A vendégeket Bunyitay Klára c. igazgató, a SZ. csapat vezetője vezeti be. Utánuk egy mosolygós arcú cserkészleány tessékeli be az édesanyját és édesapát: Szutor György urat és feleségét. Övek itt a főhely, az első sorban készített karosszékekben. Végül bevonulnak a legfontosabb személyné: a csapat érdemekben gazdag két legrégibb cserkészleánya, karjukon tartva a rózsaszínbe öltöztetett kisleányt és a kékből pompázó kislányt. Nekik jutott a tiszteesség, hogy a gyermekeket a csapat nevében keresztvíz alá tarthassák. A kisgyerekek már karonülők, kilenc hónapos, jól ápolt, tiszta, szép gyermekek, akik komolyan nézgetnek körül a kis keresztanyák ülő karjai közül. Ezek megállnak velük a keresztelő asztal előtt, melynek bálterében nemzetiszínű lobogó alatt díszes felirással olvasható az íge: „Ilyeneké a mennyeknek országa...” A keresztelő lelkész, Biky Gábor, az intézet vallásánára szelíd, szerelettől ragyogó arccal lépeget fekete palástjában a

cserkészleányok sorai között az emelvényig, majd megkezdődik az egyszerű, de éppen ezért megható és felemelő szertartás. Fölzendül a zoltár, majd mély gondolatokat ebresztő beszéd után meghajolnak a zászlók és elhangzik az apostoli hitvallás. A lelkésznek a keresztelőközött intezett kérdésére mind a 70 kis keresztanya egyszerre válaszol és igéri, hogy a gyermekeket Isten dicsőségére, jó keresztényeknek segít felnevelni. A két kicsi fej odahajlik a medence fölé a felhangzik az íge: én tégedet keresztellek az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében...

A szertartás befejezése után a csapat legrégibb cserkészleánya lép a szegény asszony elé és így szólítja meg:

— *Kedves Komámasszony!*

Elmondja, mennyire nagyrabecsüli a csapat, mint olyan édesanyját, aki nehéz körülmények között kilenc gyermeket nevel Istennek és a magyar hazának. Igéri, hogy a nevelés nehéz munkájában a csapat mindenkor igyekszik majd segítségére lenni, érezve a felelősséget, amit a mai nappal a kis Margittal és Lajoskával szemben magára vállalt. Ehhez kéri Isten segítségét és áldását.

A szülők meghatva szorítanak kezét a megjelentekkel.

Az „oszolji” vezényszóra a feszes sorból kiszabadult kislányok boldogan fogják gyűrűbe kis keresztgyermeküket. Az egész terem tele van napsugárral és boldogsággal, ragyogó arccal és elégedett szívekkel...

Tóth Erika.

— Szegeden padlásalakókkal enyhítik a lakáshiányt. A Szegeden is érezhető lakáshiány enyhítésére az a terv merült fel, hogy a lakásban szűkölködők részére a padlásokon létesítsenek lakóhelyeket. Ez kellő óvintézkedésekkel tűzrendészeti szempontból sem kifogásolható, ezért Szegeden rövidesen megkezdik a palások lakáscélokra való átalakítását.

CSALÁDI KÖR

Református iskolák

Itt a „Családi Kör” csendességében áldozzunk néhány gondolattal a reformáció emlékének. A reformáció nem felekezeti ügy, — hanem egyetemes emberi ügy. Áldásai messze kisuárganak az élet minden területére. De elmondhatjuk, hogy első helyen az iskolák s általában a gyermekek és ifjak lelki világába.

Emlékezzünk arra, hogy a nagy úttörő reformátorok gondja mindjárt odafordult az ifjúság s általában az iskolák felé. Kátékat, hittani kézikönyveket írtak és frattak azonnal. Tudjuk, hogy a még ma is virágzó és rendszeresen használt Heidelbergi Káté az ifjúság lelki nevelése érdekében íratott.

A reformáció hatalmas energiával ragadta meg az iskolák ügyét. Egyháztörténelmi megállapítás az, hogy ahol a csillagbuzogányos tornyok felémelkedtek; mellettük azonnal létesültek iskolatermek is és az Isten Igéjének Szolgái (ahogyan akkor a lelkipásztorokat nevezték) — egyszers mint iskolamesterek is voltak. Mi volt a közvetlen cél? Az, hogy a nemzeti nyelvre lefordított és közkinccsé tett Bibliát mindenki olvashassa. Ezért kellett sürgősen népiskolákat állítani; amelyek természetesen a legezesebbkörű művelődés fényforrásaivá lettek.

Csak egy pár magyar példát hadd említsünk. Az első magyar nyelvű, az első magyar történelemkönyv, egyetemes világtörténelemkönyv, természetrajz és természettan (Fazekas — Diószegi debreceni szerzők műve), az első számtankönyv (Maróthy György könyve), — mind a reformáció szellemi gyümölcsei voltak. Gondoljunk a hres „Hármas Kis Tükörre”, erre az évszázadokon át használt pompás tankönyvre, mely Európa-szerre ismert és nagyrabecsült munka volt. A magyar névnek és pedig a magyar reformációnak szerzett ez is becsületet.

Az alsóbbfokú iskolák mellett csak

hamar létrejöttek a középfokú iskolák s ugyancsak a reformáció századában a kollégiumok. Országszerte emelkedtek ezek a hatalmas világitó tornyok. Ezek között azonban mindig első helyen állott a debreceni Kollégium, mely mindig a leghiresebb külföldi egyetemekkel állott egy színvonalon. Baksay Sándor, a nagynevű magyar író, egyik bájos leírásában örökölti meg annak a kornak a közfel-fogását. Amikor a diák valamelyik vidéki iskolában elérte a legmagasabb tanulmányi fokot, akkor (úgymond Baksay) még el kell mennie a debreceni Kollégiumba is, hogy talpig ember lehessen belőle.

A református iskolák tisztessége és becsülete azonban nem csupán a múlt emléke. Nem leprévelt virág, öreg föliások lapjai között. Ezek az iskolák ma is vezetnek, úgy a tudományosság, mint a gyakorlati életre nevelés terén. Mindenekfelett pedig vezetnek abban, hogy az őstalajból, a nép rétegeiből kirostálják a drága gyöngyöket, a magyar östehetségeket s hozzásegítik ahhoz, hogy méltó helyre kerüljenek, lelkük szárnyait kibonthassák s a magyar közélet zászlótartói lehessenek.

Most egy pillanatra tekintsünk megint a debreceni református iskolákra. Ez év júniusában, mily impozáns volt az elemi iskolák seregzelemje az „iskolahét” keretében. Középfokú iskoláink az országos tanulmányi versenyeken állandóan az első helyeken vannak... Az ősi, négyszázéves Kollégiumnak pedig, örök időkre hódoló elismerést állított a magyar kultusz-miniszter, amikor az új debreceni állami egyetem elé, négy magyar (és éppen debreceni vonatkozású) reformátor szobrát állíttatta fel.

A reformáció emlékműve alkalmasból, a családi körökben, emlékezzünk kegyelettel a mi iskoláinkra, mint a szebb jövő hordozóira s hódoljunk mi is ama négy jelképes szobor előtt: Méliusz Juhász Péter a tudós püspök, Senczi Molnár Albert, a zoltárfordító és énekszerző, Komáromi Csipkés György bibliafordító és Huszár Gál nyomdász-pap és reformátor szobra előtt.

Uray Sándor.

GONDOLJUNK A MADARAKRA!

A Madártani Intézet felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a madarak téli etetésére már most gyűjtögesen madáreléséget. Az olajtartalmú magvak pótlására jó szolgálatot tesz a mindennemű konyhahulladék: első sorban a zsír- és faggyútartalmú húshulladék, csontmaradvány, hurkabőr, szalonbőr stb., amelyek bármilyen jelentéktelennek is látszanak, apró madaraink biztosan találják rajtuk egy-két érdemes falatot. Az olajtartalmú magvakon s húshulladékokon kívül a galagonya, fagyal, bodza, vadszőlő, celtis vagy más bogycok, a konyháról kikerülő főtt burgonya, főtt répa, tézstaneműek hulladékaival keverve kitűnő madártáplálékok, első sorban a rigók számára.

TALPONÁLLÓ

Büffé Söröző
Angol Királynőben

Egész nap meleg ételek!!!
Filléres árak! Jó minőség!

HIREK

Ügyeletes gyógszertárak:
 „Mégváltó”, Major örökösök, Piac u. 18. — „Muraközy”, Preiser Ernő, Piac u. 72. — „Bocskay”, Lassányi József, Cegléd u. 22. — „Csokonai”, dr. Batáry István, Mester u. 43. — „Árpád fejedelem”, Mikes Béla, Csapókert.

HŐSÖK NAPLÓJA

1915 NOVEMBER 1.

Ezen a napon Kovács Dezso, a volt kolozsvári 21. honvéd gyalogezred hadapródja Siemikowczenél vívott éjjeli harcban esztadával mintegy 10 házat rohamozott és 200 orosz foglyul ejtett. Másnap mint az önként jelentkezett járőr parancsnoka, a legnagyobb gyalgysági tűzben a kalu templomáig nyomult előre és az ellenségrel megbízható jelentést hozott. November 4-én a lövészárkok harcban tünt ki nagy lélekjelenlétével, midőn egy ellenség kézigranát emberei közé esett, azt villámgyorsan visszatöbötta és így az az ellenségrel robbant fel. Lélekjelenlétével embereit leltheltesítve, az ellenségre vette magát és az alkalommal is 200 embert fogott el. Ezen fegyvertényéért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— 75 református lelkész szenteltek fel Miskolcon, A Magyar Tudósító jelenti: Protestáns egyházi tényezők a múltban többnyire szóvá tették, hogy a lelkesztantánpótlás kérdése nem kielégítő, éppen ezért nagy jelentősége van annak, hogy a tisztánreformátus egyházkerület november 4-én Miskolcon tartandó közgyűlésén 75 lelkész avatnak fel.

— Az Ajtósí Dürer Céh, a magyar grafikagyűjtők és grafikusművészek társasága a Déri-múzeumban november hó 2-9 napjain országos grafikai kiállítást rendez. Vízfestmények, paszteliek, rajzok és sokféle sokszorosító eljárással készült gazdag, változatos anyag kerül bemutatásra a Déri-múzeum mindkét kiállító termében. Ünneplés megnyitása november 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz. A kiállítás nyitva naponta délelőtt 10-1-ig és délután 4-7-ig.

— November 16-án lesz a róm, kat. egyház tanári választás. A debreceni róm. kat. egyháztanács ülést tartott. Az ülésen a katolikus egyház folyó ügyeit tárgyalták, többek között azt is, hogy az egyháztanács választása november 16-án vasárnap lesz. Negyven rendes és húsz póttágot választanak. A tanács választási küldöttséget jelölt ki Ferenczy Viktor, Gáspár István, dr. Tarján Oszkár és lovag Vidoni János személyében. Ezután Ring Vince meleg szavakban búcsúzott el a nagyváradi káptalanhoz távozott Beöthy György kanonoktól. Az egyháztanács elhatározta, hogy a katolikus egyház alkalmazottainak és tisztviselőinek beszerzési segélyt folyósít.

— **Ertesítés** Ertesítem a nagyerdemű községet, hogy katonai felszerelések, sportárúk, illatszerek legolcsóbban beszerezhetők Lipták Józsefnél, Péterfia u. 8. szám.

— **Tökét akar gyűjteni gyermeke részére?** Takarékbba teszi pénzt gondos terv szerint. De ki áll jót életéért? A halál minden tervét felboríthatja, ám ha életbiztosítást köt, az előre meghatározott időben együtt lesz a töké: gyermeke felsőbb tanulmányait önálló elindulását megalapozza. Halálától a töké összegyűltéig nevelési járadékot biztosíthat gyermeke részére. Díja megéri azt a biztonságot, hogy gondoskodott gyermekéről. Az 1857-ben alapított legrégibb magyar biztosító magánvállalat, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság központja: Budapest, IV. ker., Vígadó tér 1.) helybeli főigazgatója, illetve képviselője készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben. Debrecen, Ferenc József út 28. c).

Riport a szovjet új székhelyéről

Poloskás szálloda, éhező lakosság, bandatámadások karavánok ellen

Róma, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) A Popolo di Roma svéd lapok jelentései alapján néhány részletet közlök a szamarai helyzetről. A szovjet kormány új székhelyén a GPU emberei sok helyen arra kényszerítették a lakosokat, hogy ürítsék ki lakásaikat és adják át a népbiztosoknak és a kisérőtükhben levő kedveseiknek. — Sztalin és több népbiztos a város központjában levő egyik nagy épületben lakik. Az épületet titkos ügynökök és vörös katonák egész serege őrzi.

A külügyi népbiztoság egy régi iskolában üttötte fel székhelyét és ide szállították a népbiztoság irattárát is. A diplomáciai testület tagjait egy régi szállóban helyezték el. A szobák ódivatúak, piszkosak és tele vannak poloskával. A szovjetvezetők érkezé-

se csak súlyosbította a szerenosetlen lakosság helyzetét, amely most már az éhség miatt is szenved, mert a rendelkezésre álló készleteket elkobozták a jövevények számára. Az élelmiszerszállító karavánok csak nagy nehézségekkel érkeznek meg Szamarába. Az egyik ilyen karavánt a napokban mintegy tíz kilométernyire Szamarától megtámadta egy felfegyverzett banda. A körülbelül háromszáz főből álló támadókat nők vezették.

Szamará, folytatja a tudósítót, úgy fest, mintha ezer és ezer mértföldre volna a háborútól. A város zsufolva van. A moszkvai ballet is ide menekült. Az amerikai újságíró szerint Szamará egyetlen előnye, hogy nincs elsőléte, mert egyelőre túl messze van a fronttól.

Uj magánnyomozó iroda!

A vidéki m. kir. rendőriőkapitányság által engedélyezett hivatásos magánnyomozó irodám Debrecen, Virág u. 21. sz. alatt megnyitottam. — Válok minden bizalmas nyomozást és megfigyelést, melyeket lelkiismeretesen és teljes diszkrecióval végzek régi nagy gyakorlatom alapján. **JANOSSY MIHÁLY MAGÁNNYOMOZÓ. — TELEFONSZÁM 23-78.**

— **Dr. Fehértai Gyula ügyvéd** irodáját Debrecenben Ferenc József út 68. szám alatt (a Killer-házban) megnyitotta.

— **Testvéri találkozó Kúnhegyesen.** Kétnapos ünnepségek keretében zajlott le a 156 évvel ezelőtt Bácsfeketehegyre vándorolt kúnmagyarok utódainak testvéri látogatása. 156 esztendővel ezelőtt indult el a lakosság egy része, hogy jobb megélhetést, nagyobb darab földet szerezzen Utjuk Bácsfeketehegyre vezetett. Utjukat, további életüket Isten gazdag áldása kísérte s őrálói lettek a magyarságnak még az idegen megszállás alatt is. A testvéri kapcsolatokat sohasem felejték el. Tizenegy kúnmagyar testvér látogatott el Kúnhegyesre Agoston Sándor püspök vezetésével. Az ünnepségek már az állomáson kezdődtek, ahol a nagyszámú közönség és Szép György hadnagy vezetésével kivonult levante díszszázad előtt Breznay Mihály főszolgabíró, főgondnok köszöntötte a testvéreket. A városba való bevonulás után az országzászló előtt Szűk Károly főjegyző, presbíter Kúnhegyes község nevében üdvözölte a vendégeket. Vasárnap délelőtt Bán István lelképásztor hirdette az Igét. Este 6 órakor kezdődő műsoros ünnepély keretében áldotta meg Vargha Zoltán lelképásztor a bácsfeketehegyieknek ajándékozott két országzászlót. Az ünnepi beszédet Agoston Sándor püspök mondta. A gyönyörű ünnepélyen közreműködött Vass Zoltán segédlelkész, Kéry Sándor s-lelkész, orgonista-kántor (hegedű), Horváth János tanító (szavalat), Veress Barna György (orgona) és a Református Dal-egylet Kéry Sándor vezényletével. A kúnhegyesi atyfiak október 31-én adják vissza a testvéri látogatást Bácsfeketehegyen Vargha Zoltán lelképásztor vezetésével, amikor is magukkal viszik és átadják a bácsfeketehegyieknek ajándékozott országzászlókat.

— **Tehetséges gyermekek kiválasztása.** Debrecen sz. kir. város Iskoláskivüli Népművelési Bizottsága közli, hogy a Szülők Iskolája november 4-én, kedden délután 6 órakor tartja megnyitó előadását az Ipartesület dísztermében (Simonffy utca 1. c). II. em.). Ez alkalommal Kiss József tanterületi kir. főigazgató tart előadást: „A tehetséges gyermekek és iskolázatásuk” címen. Ismerteti az államlag irányított nagyhordereű mozgalmat és gyakorlatban is bemutja a tehetséges gyermekek kiválasztásának módját. Az időzerű és nagyfontosságú előadás iránt — kímő-ösen tanúvi körtökben — nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadást a MÁV Egyetértés kiváló híró férfikarának énekzárma és dr. Veress István tanügyi főtanácsos a Szülők Iskolája elnökének megnyitó beszéde veseti be. Belépődij nincs.

— **A Bánffy- és Hid utca megnyitása.** Tizenöt év óta húzódo közérdekű ügy nyert a mai napon kedvező befeczezt dr. Kőlcsey Sándor polgármester és Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok megértő jóindulata folytán, midőn a két zsákutcát úgy a gyalog-, mint kocsiforgalom számára széles úttal összekötötték. Az érdekelt lakosság hálás köszönetet mond nekik, valamint Balogh István országgyűlési képviselő és dr. Pass László evangélikus esperes uraknak, akik a pártfogói és előmozdítói voltak ez utcanytásnak. Teles elismerést érdemelnek a két utca vállalatai is, melyek egymással vetélkedve, önként hozták meg kisebb-nagyobb pénzbeli áldozatukat az egyetlen telektulajdonos, Almási Károly 100 m. hosszú új kerítése költségeire. Mivel pedig már polgármesteri határozat van a Hid utca kikövezését illetőleg, azért remélni lehet, hogy — mihelyt az anyagbeszerzés könynyebb válik — a város egyidejűleg a Bánffy utcát is kikövezeti. Ugyanis csak a végig kikövezett Bánffy- és Hid utcán lehet majd ez utcák várható nagy teherforgalmát lebonyolítani.

Símai
 gyors- és gépiróiskolába állandóan beiratkozhat. PIAC 73. ❖ Államvizsga. ❖ Vidékieknek vasúti kedvezmény.

— **Roosevelt felesége 1000 dollárért beszédet mondott.** Roosevelt felesége kedden este a polgári szabadságbizottság előtt ezer dollárért beszédet mondott. Megérkezésekor 50 asszonyból álló küldöttség mellett kellett elvonulnia. Az asszonyok a Chicago Tribune jelentése szerint pajzsokat viseltek, amelyeken a következő feliratokat lehetett olvasni: „Zászlónk a csillagos és csíkos lobogó és nem a sarlós és kalapácsos zászló, vagy pedig a keresztcsíkos angol lobogó.” „Eleanor! Fiaink, akárcsak az Ön Johny fia, nem akarnak ölni”, „Ön nem tud angol posztót szemünkre teríteni”. (MTI)

Génelírás másolás HURAY parkamara Tel: 17-93.

— **Szerencsesorozat.** Valósággal félelmetes szerencsesorozat ért Magdeburgban egy férfi a nyilvános jótékonyági sorsbűzagon. A rendkívül szerencsés ember egymásután tíz, majd száz márkát nyert, majd öt további sorsjegyet vásárolt és már az elsővel megütötte az ezermárkas főnyereményt. Szerencsesorozatától annyira megijedt, hogy a négy többi sorsjegyet már meg sem nézte, hanem sietve eltávozott a teremből.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ

— **Halálra itta magát.** Vida Odón 41 éves pocsaji lakost 30-án halva találták szobájában. A vizsgálat azt állapította meg, hogy szívbénulás ölte meg. Felesége elmondotta, hogy Vida már napok óta egyfolytában állandóan erős szeszest italokat iszik, s így valószínűleg hirtelen halálában ez is közrejátszott.

— **Vadászfégyverrel szívenlötöte magát** Szima Gábor 25 éves nagylétei fiatalalember. Tettének oka ismeretlen.

— **18 gyermekek családok Németországban.** A Tirolban fekvő, Gross Arl község, mely mindössze 2000 lelket számlál, Németország gyermekekben leggazdagabb faluja. A lakosság fele 14 éves korúakból áll. Ebben a faluban több család él, akiknek 15-18 gyermeke van. Nagyon sok anyja az „arany anyakereszt” boldog tulajdonosa. Azelőtt ebben a faluban, melynek lakói főleg parasztek, erdészek és bányászok, a gyermekbetegségek nagyon el voltak terjedve. Mióta azonban a német népjóléti intézmény „Anyá és gyermek”-mozgalom a vidéken oly jótékony tevékenységet fejt ki, a gyermekek egészségi helyzete jelentékenyen javult és a község elnyerte „Németország gyermekekben leggazdagabb falujának” nevet. (MNK)

Maspó vibrációs készülék

reumát és minden betegséget gyógyít. Megrendelhető Mesterné, Monostorpályi út 88. Bemutatásra házhöz megyek

— **Schaffi tánciskolájában „Koronában”** ötödikén új tanfolyamok kezdődnek. Gadálkodóknak 5-7 óráig, iparosoknak 8-10 óráig.

— **Lopások.** Kiss Mihályné Hódy Béla utca 4. szám alatti lakos bezárt lakását feltörték és ellopták cukorjegyet, zsirjegyet, 2 tojást és egy doboz gyufát. — Dr. Horvay Róbert nyugalmozott középiskolai igazgató Andrássy út 23. szám alatti lakásának kertjéből ismeretlen tettes 40 kg Jonathan almát, a pajtából pedig az almaszállításra alkalmas zsákot lopott. — Zoltay Menyhértné Attila tér 1. sz. alatti lakos lisztjegyét ismeretlen tettes ellopta. — Szilágyi Lajos Piac utca 59. szám alatti üzletének kirakatát alkalus segítségével felnyitották s többszáz pengő értékű textilárut loptak el belőle.

— **A világ legkisebb sörözője.** Pilsenben a napokban hunyt el a 71 éves Alois Smola, aki évek hosszú során át egy görögöde modelljén dolgozott. A miniatür söröződe, mely naponta 12 liter sört állít elő, a jövő évben a pilseni városi söröződe 100 éves jubileuma alkalmából kerül kiállításra (MNK)

Naményi

Zoltán Gyorsíró és Gépiró Iskolában novemberben új tanfolyam kezdődik. BATHYANY U. 1. SZÁM. Államvizsga. Vidékieknek vasútkedvezmény.

— **Áramszünet.** A világítási vállalat értesíti áramfogyasztó közönségét, hogy november 1-én, vasárnap javítások miatt, áramszünetet tart a következő helyeken és időben: 8-13 óráig: József kir. hg. u. a 16. számig, Postapalota, Déri múzeum és Fűvészkert u. 4. sz. ház, továbbá Bethlen, Thaly K., Honvéd, Kerlész, Bundi, Görbe, Hájó, Csemete, Kar, Pesti, Mester u. páratlan oldala, Böszörményi út, Pozsonyi út, Köntöskert, Szotyori telep, Hatvan utcai kert. 8-12 óráig: Eperskert, Bol dogkert, Mikepércsi út, Kerekes telep, Monostorpályi út, Wolff szőlőtelep és uradalom, Szabó K. u., Homokkert, Budai Ezsaiás u., Galamb u. és MÁV műhelytelep.

19

IDŐ BETKAZAT

B4 C4 A4 D4

8.00: F...
 8.45: H...
 9.00-9...
 és sz...
 nevez...
 templ...
 10.00-1...
 zég...
 ból...
 11.15-12...
 Deák...
 Andr...
 12.15: I...
 12.45: S...
 Polgá...
 13.45: I...
 14.00: H...
 15.00: S...
 patak...
 tása é...
 mellett...
 rium r...
 16.10: R...
 Jánap...
 16.25: B...
 I. Bell...
 A hatt...
 Goens: ...
 16.40: B...

november 2

PEST I.

at. Hangfemzek.

atolikus egyház ének

Szent Flóriánról el

őrg katolikus plébánia

sz. Anok és szentib

ek, vizállásjelentés.

adás, vitéz Lomja

zölő telepítése. felj

z új jorszabályok

alvélésügyi miniszer

szózat.

József: Körösön vá

A TISZÁNTÚL RÁDIOJA

1941 november 1-től november 8-ig

ALLANDÓ HÉTKOZNAPI MÜSORSZAMOK:

BUDAPEST I. 6.40: Ébresztő. Torna. 7.00: Hírek. Közlemények. Erend. Hang-
lemezek. 10.00: Hírek. 11.10: Nemzetközi
vizelzőszolgálat. 12.00: Harangszó. Him-
nusz. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés. Viz-
állásjelentés. 14.30: Hírek. 14.45: Műsor-
ismertetés. 15.00: Arfolyamhírek. Piaci
árak. Elemiszárak. 16.45: Időjelzés.
Hírek. 17.00: Hírek szlovák és ruszin
nyelven. 19.00: Hírek magyar, német és
román nyelven. 21.40: Hírek. 23.00: Hí-
rek német, olasz, angol és francia nyel-
ven (Hétlőn és csütörtökön eszperantó
nyelven is.) 24.00: Hírek.

BUDAPEST II. Szünetel.

KASSA. 6.40-11.00: Budapest I. 11.40:
Hírek magyar és szlovák nyelven. Mű-
sorismertetés.

Szombat, november 1.

8.00: Fohász. Szózat. Hanglemezek.
8.45: Hírek.

10.00-11.10: Egyházi ének és szentbe-
széd a terézvárosi templomból.
12.30: Operaházi zenekar. Vezényel:
Fridl.

Közben

13.00: Emlékezés. vitéz Somogyváry
Gyula előadása.

13.45: Hírek.

14.00: Hanglemezek.

15.00: Az irodalom hetöltai. Irta: dr. Ma-
rék Antal. Felolvasás.

15.30: A múltadóság hangja. Énekel a
a Budapesti Kórus. Vezeti Bárdos.

16.00: Rádiózenekar.

17.20: Századok zenéje. I. rész. A ge-
gorján zene. Dr. Bartha Dénes előadá-
sa hanglemezekkel.

18.00: Hárfá. Gémes Irén hárfázik.

18.20: Előadás. vitéz Nagy Iván: Roko-
naink

18.45: Hanglemez. Berlioz: Lear király.
nyitány. (B. B. C. szimfonikusok, ve-
zényel: Boulé)

19.25: Az Operaház előadásának ismer-
tetése.

19.30: Verdi: Requiem. Az Operaház elő-
adásának közvetítése. Vezényel: Falloni
Sergio. Karigazgató: Roubal Vilmos.
Közreműködik: Báthy Anna, Basilides
Mária, Röslér és Koréh.

21.20: Kamarazene.

23.25: Hanglemez. Richard Strauss: Im-
gyen szóla Zarathustra, szimfonikus
kötetmény. (Boszt. Szimf. zenekar, ve-
zényel: Kuszeviczkij.)

Vasárnap, november 2

BUDAPEST I.

8.00: Fohász. Szózat. Hanglemezek.
8.45: Hírek.

9.00-9.55: Görög katolikus egyházi ének
és szentbeszéd a Szent Flóriánról el-
nevezett budai görög katolikus plébánia
templomból.

10.00-11.10: Egyházi ének és szentbe-
széd a belvárosi főplébánia-templom-
ból.

11.15-12.10: Evangélius istentisztelet a
Deák-téri templomból. Prédikál Keken
András dr. lelkész.

12.15: Levente féltóra.

12.45: Székesfővárosi Zenekar. Vezényel
Polgár Tibor.

13.45: Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.

14.00: Hanglemezek.

15.00: Szülőzeti előadás. vitéz Lomja-
pataky Béla: A szőlő telepítése, felújítá-
sa és pótlása az új jogszabályok
mellett. A földművelésügyi miniszter-
ium rádióelőadás-sorozata.

16.10: Előadás. Fűsi József: Körösi vá-
rnapi.

16.25: Belta-hárlaegyüttes.

1. Bella Ernő. Gavott. 2. Sain-Saens:
A hatyú. 3. Godard: Bölcsődal. 4.
Goens: Scherzo.

16.40: Beszélgetés az adóhivatali előtt.

Dr. Kislegi Nagy Dénes egyetemi ta-
nár előadása. Közművelődési előadás-
sorozat.

17.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin
nyelven.

17.20: Hangképek a vasárnap sportjáról.
Beszél Pluhár és dr. Legényei.

17.50: Szalonötös.

18.30: Szép magyar novella. A kentaur.
Tormay Cecil elbeszélése. Felolvasás.

19.00: Hírek magyar, német és román
nyelven.

19.20: Dolmányi Ernő zongorázik. Mo-
zart-művek.

19.50: Sporteredmények.

20.00: Délvidéki irodalmi est. A Magyar
Kulturális Egyesületek Országos Szö-
vetsége és a Délmagyarországi Köz-
művelődési Szövetség irodalmi estjé-
nek közvetítése az Újvidéki Levente
Otthonból.

Szünetben kb.

20.40: Újvidéki séta. A közvetítést ve-
zeti Budinszky. Hangfelvétel.

21.40: Hírek, löversenyeredmények.

22.15-22.35: Liszt-zsolttárok. Hangfelvétel.

Halottak napjának előestéjére való tekin-
tettel a rádió az idegennyelvű és a 24
órás magyar nyelvű hírszolgálat kivé-
telével további műsori nem ad!

23.00-23.15: Hírek német, olasz, angol
és francia nyelven.

24.00: Hírek.

KASSA.

8.00-9.00: Budapest I. (8.45-kor hírek.)

9.00: Egyházi ének és szentbeszéd a
Szent Orsolya-rend kassai templomá-
ból.

10.00: Református istentisztelet a kassai
református templomból. Igét hirdet
Szabó Sándor lelkész.

11.00: Hanglemezek.

11.15: Hírek, heti beszámoló, műsor-
ismertetés.

11.35: Az ősz éneke. Vályi Nagy Géza
költeményei. Közben hanglemezek.

12.15-00.15: Budapest I.

Hétfő, november 3.

BUDAPEST I.

9.30: Hírek.

10.00-11.05: Egyházi ének és szentbe-
széd a szentistvánvárosi Bazilikából.

11.10: Nemzetközi vizelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.

12.10: Rádiózenekar.

13.30: Hanglemezek.

14.30: Hírek.

16.15: Műtörténeti előadás. Dr. Csabai
István: A haláltánc. Felolvasás.

17.15: Mindnyájunk gondolja. A Közellá-
tási Szolgálat közleménye.

17.35: Emlékezés nagy zeneszerzőkre.
Előadás hanglemezekkel. Felolvasás.

18.10: Dr. Baranyai Jusztin előadása: El-
mélkedés.

18.25: Gordonka. Zsamboki Miklós gor-
donkázik. zongorakísérettel.

18.45: Amor Sanctus. Babits Mihály for-
dításában régi keresztény himnuszokat
mond Tasnády Ilona.

19.20: Orgona. Szokolczay-Riegler Ernő
orgonál. Közvetítés a Zeneművészeti
Főiskola nagyterméből.

1. Bach: C-moll prelúdium és fuga. 2.
Mozart: Asz-dúr andante.

19.45: Közvetítés a Kerepesi út temető-
ből. Előszó te is és meggyújtod mé-
cesmet. Vezető: Gecsó Sándorné. —
Hangfelvétel.

20.10: Operaházi Zenekar. Vezényel:
Fridl Frigyes.

1. Brahms: Tragikus nyitány. 2. Schu-
bert: IV. (C-moll) szimfónia (Tragikus).
3. Liszt: Tasso gyászünnepe. 4. Moso-
nyai: Gyászhangok Széchenyi halálára.
5. Mikus-Csák: Elégia. 6. Aggházy: A
bujdosók, részlet a Rákóczi-kantátá-
ból.

21.40: Hírek.

Halottak napjára való tekintettel a rá-
dió a 23 óras idegennyelvű és a 24

órás magyar nyelvű hírszolgálat kivéte-
lével további műsori nem ad!

KASSA.

11.05: Régi síremlékek költészete. Cseh
Mária előadása.

11.20: Hanglemezek. Operarészletek.

16.15: Ahol elődeink nyugszanak. Dr.
Wick Béla kanonok és Schalkházi Lipót
beszélgetése Kassa régi temetőiről.

18.25: A kassai Rozália-temetőben. Be-
szél Schalkházi Lipót.

19.00-00.15: Budapest I.

Kedd, november 4.

BUDAPEST I.

10.20: Felolvasás. A vándor visszanéz.
Irta: Molnár Endre.

10.45: Divattudósítás. Felolvasás.

12.10: Katonazene. A József nádor 2.
honvédegyalozred zenekara. Vezé-
nyel: Seregi.

13.30: Cigányzene. Csorba Dezső cigány-
zenekara.

15.20: Zongora. Szudy Nándorné zongor-
ázik.

1. Schumann-Liszt; Ajánlás. 2. Liszt:
E-dúr polonaise. 3. Lecuona: Malagua-
na. 4. Isserlis: Toccata.

15.40: Mit főzünk? Háziasszonyok be-
szélgetnek.

15.55: Ének. Sallak Pál énekel, zongora-
kísérettel.

1. Vaszy: a) Indul a hajó; b) Tavasz
elő. 2. Farkas: a) Amiens dala; b)
Esztérilanc. 3. Tarnay: a) Harmonia;
b) Kinyult egy kéz.

16.15: Gyermekdelután. A Pálvölgyi
cseppkőbarlangban. A rádió gyermek-
játékos csoportjának látogatása. Vezeti:
Kilián Zoltán.

17.15: Felolvasás. Vidéki és délvidéki. Ir-
ta: dr. Draskóczy Ede.

17.35: Mindenből egy keveset. Közvetít-
és egy kávéházból. Közreműködik a
Rajkó-zenekar, Sthymmel Miklós tánc-
zenekara és Manuel de Bianco (ének).

18.35: Elbeszélés.

19.20: Előadás. Wimpfen Iván báró: Az
új japán miniszterelnök.

19.30: A Székesfővárosi Zenekar októ-
ber 10-i hangversenyének közvetítése.
Hangfelvétel. Közvetítés a Fővárosi
Vigadó nagyterméből. Vezényel Ekítai
Ahn.

1. Japán himnusz. 2. Ekítai Ahn; Eteu-
raku, fantázia. 3. Veress: Szimfónia.

20.10: A milliomas. Közvetítés az Új Ma-
gyar Színházról. Vígjáték három fel-
vonásban. Irta: Bonyi Adorján. Ren-
dező: Csontos Gyula.

A II. felvonás után Hírek.

22.10: A milliomas III. felvonásának köz-
vetítése. Hangfelvétel.

22.45: Szalonzene. Illiczky László sza-
lonzenekara.

KASSA

11.05: Révay József és a mai természet-
járók. Derrói Klekner Emil előadása.

11.25: Hanglemezek.

15.20: Hanglemezek. Magyar nóták.

17.15: Hanglemezek.

17.35: Felvidéki verses irodalomtörténet.
Szigethy Ferenc előadása. A költémé-
nyeket Fischer Károly adja elő.

18.10-00.15: Budapest I.

Szerda, november 5.

BUDAPEST I.

10.25: Garay János, a költő. Szentgyör-
gyi Elvira előadása Garay halála 90.
évfordulóján.

10.45: Felolvasás. Az olvasás, mint szé-
pítőszor. Irta: Ujlaky Eta.

12.10: Beszélgetés-zenekar. Vezényel: Mül-
ler Károly.

1. Horváth: Névtelen hősök, induló. 2.
Suppé: Boccaccio, nyitány. 3. Müller:
Svit. 4. Momusko: Halkan, balett-
zene. 5. Kálmán: Tatárjárás, operett-
részletek. 6. Pécsi: Hangverseny-
induló.

A HÉT ÉRDEKES MÜSORSZAMAI

VASÁRNAP. 20.00: Délvidéki irodalmi
est.

HETFŐ. 19.20: Orgona-hangverseny.

KEDD. 20.10: A milliomas.

SZERDA. 19.40: Az opera-irodalom gyön-
gyei. Puccini-est.

CSÜTÖRTÖK. 20.40: Liszt-zongorája kö-
rül. A romantika zenéje és költészete.

PÉNTEK. 18.10: Szüreti nóták cigány
zenével. — 20.15: Babits-émlékest.

SZOMBAT. 19.20: Hangjáték. — 20.35:
MOVE Szépművészek magyar estje.

13.30: Szalonzene. Weidinger Ede sza-
lonzenekara.

15.20: Szórakoztató zene. Hangfelvétel
Játssza a Rádiózenekar Bertha István
vezénylésével.

16.15: Diákféltóra. Növénynevelés. Műn-
chebergben. Irta: Fazekas István. Fel-
olvasás.

17.15: Magyar nóták cigánykísérettel
Füred Bartha Erzsébet énekel, kíséri
Vidák József cigányzenekara.

17.55: Sétá a Gyilkostó körül. Dr. Örsv
Attila előadása.

18.20: Honvédműsor.

19.20: Szép magyar novella. Tolnai La-
jos: A kolléga. Felolvasás.

19.40: Az operairodalom gyöngyei. Puc-
cini-est. Közvetítés a Magyar Művelő-
dés Házából. Közreműködik: Maria Ca-
niglia, a Milanói Scala tagja, Pataky
Kálmán kamaranékes, az Operaház
tisztelti tagja és az Operaházi Zene-
kar Sergio Falloni vezénylésével.

A szünetben kb.

20.20: Papp Viktor előadása Puccinirő

22.10: Rádiózenekar.

1. Akom: Szól már a banda, induló.

2. Suppé: Pajkos diákok, nyitány. 3.
Farkas: Asztali zene. 4. Aucliffe: A
boldogság éje, keringő. 5. Gebhardt
Rio: Tánclégenda. 6. Mecseki: Foxtroi.

7. Kemény Egon: Ma éjjel úgy zokor
a gitárom, tangó. 8. Kreuder-Rixner:
Filmdalegyveleg.

23.25: Tánclemezek.

KASSA

11.05: Szegedi művészvilág. Dr. Vasváry
Rezsóné előadása.

11.20: Hanglemezek.

15.20: Hernádi halászkok. Dr. Hegyalja:
Kiss Géza előadása.

15.50: Tánclemezek.

17.15: Eperjes a magyar multban. Dr.
Péterffy József előadása.

17.40: F. Hercsuth Ilona zongorázik.

18.20-00.15: Budapest I.

Csütörtök, nov. 6.

BUDAPEST I.

10.20: Az ősi élelmérés. Dr. Leisen Er-
zsébet népiélelmézési tanulmányából át-
dolgozta és előadja Bán József.

10.45: Kültőlíri híradó. Felolvasás.

12.10: Cigányzene. Surányi Rudi zene-
kara.

13.30: Országos Postászenekar. Vezényel
Eördög János.

1. Suppé: Banditacsöny. Nyitány. 2.
Johann Strauss: Kék Duna, keringő. 3.
Offenbach: Hoffmann meséi, ábránd. 4.
Komzák: Egyveleg. 5. Kiss-Angyal:
Honvéd gyorscsapatok indulója.

15.20: Hanglemezek.

16.15: Ruszin hallgatónknak. Poloninák
visszhangja. Irta: Ruscsák Dimitrij. —
Felolvasás. 2. Eugen Stepat ruszin nép-
dalokat játszik harmonikán.

17.15: Lőtenyészési rádiótanfolyam. I.
rész: Tenyészállatok; mének, kancák
kiválasztása, törzskönyve, istállója. A
földművelésügyi minisztérium rádió-
előadás-sorozata.

17.45: Sétahangverseny Hamburgban. A
német birodalmi rádió műsorából. —
Hangfelvétel.

18.15: Elbeszélés. Szombathy Viktor.
Csak a zongora tudja.

- 18.40: Beethoven-hanglemez: F-moll szonáta (zongora: Fréderich Lamond).
- 19.20: Rádiózenekar. Közreműködik Madaras Gizella fűtő. Vezényel: Bertha István.
- 20.25: Kültügyi negyedóra.
- 20.40: Liszt zongorája körül. A romantika zenéje és költészete. Összeállította dr. Szávai Nándor. Közreműködik: Makai Margit, Uray Tivadar és Faragó György, zongora.
- 22.15: Katonazene. A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel: Ponrácz Géza.
- 23.30: Cigányzene és ének egy kávéházból. Farkas Jenő zenekara muzsikál. Mindszenti István énekel.

KASSA

- 11.05: Szlovák hallgatóinknak. Bulgária, a rózsák és a dohány hazája. Krivý János előadása.
- 11.20: Hanglemezek. Filmadalok és jazzszámok.
- 17.45: A családi élet hagyományai a Boldva völgyében. Bakó Ferenc előadása.
- 18.10: A Kassai Szalonzenekar műsora.
- 19.00-00.15: Budapest I.

Péntek, november 7.

BUDAPEST I.

- 10.20: Felolvasás. Az utolsó vitorlások. Írta: Matolay Tibor.
- 10.45: Orvosi felolvasás. Mit kell tudnunk az angolkóról? Írta: dr. Walter Károly.
- 12.10: Rádiózenekar. Paul Lincke művei. Vezényel: Bertha István.
- 13.30: A Honvéd Gépkocsiszertár Lovasvezényelvények zenekara. Vezényel: Fogarassy József.
- 15.30: Mélyhegedű. Nagy Ilona játszik, zongorán kísér: vitéz Panórácz István. 1. Biber: C-moll szonáta. 2. Liszt: 5. Consolation. 3. Hubay: Napsugár. 4. Reger: Humoreszk.
- 15.40: Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.55: Ének. Solt Etel énekel zongorakísérettel.
- 16.20: Diákélet. Őseink nemzeti madara. Írta: dr. Szilády Zoltán egyetemi magántanár.
- 17.15: Táncközpont.
- 17.45: Kárpáti Aurél elbeszélése: Két hajnal.
- 18.10: Szüreti nóták cigánykísérettel. Horti Lajos énekel, kíséri Sárai Elemér zenekara.
- 19.20: Sportközlemények.
- 19.30: Tangóharmonikakettős. Ifj. János Antal és Hidassí Éva.
- 19.45: Rádió a rádióról.
- 19.55: Hanglemezek. Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
- 20.15: Babits-émlék. Bevezeti: Szabó Lőrinc. Közreműködik: Abonyi Géza, Gobbi Hilda, Lehotay Árpád, Medgyaszay Vilma, Simonffy Margit és Szendrői József.
- 22.10: Finn szerzők művei. Közvetítés a budapesti finn követség palotájából. — Aarne Wuorimaa finn követ és meghatalmazott miniszter november 6-i estélyén készült hangfelvétel. Közreműködik: Dohnányi Ernő, Zathureczky Ede, Kerpely Jenő, Wurga Lívja, Ferencsik János, Koréh Endre, Andó Géza és a Nemzeti Bank férfikara, Péter József vezényletével.
- 23.25: Szalonzene egy kávéházból. Kiss Ferenc zenekara játszik.

KASSA

- 11.05: Debreceni krónika. Vasváry Edit előadása.
- 11.20: Hanglemezek.
- 15.20: Szlovák hallgatóinknak. Hviezdoslas Ország Pál emlékezete halálának 20-ik évfordulóján. Vartovszky Emil előadása.
- 15.35: Szórakoztató hanglemezek.
- 17.15: A 21-ik honvéd gyalogezred zenekarának műsora, vezényel: Hadányi Antal.
- 18.10-00.15: Budapest I.

Az összes típusú készülékek

Rádió 12 havi részletre is
HORVÁTH SÁNDOR

Rádió-szaküzletében Hunyady ucca 18. Telefon: 17-57.

Szombat, nov. 8.

BUDAPEST I.

- 10.20: Felolvasás. A magyar nép Katonadala. Írta: Fényad Ernő.
- 10.45: Mit nézünk meg? Az avar ijjakait a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti dr. Kovrig Ilona. Felolvasás.
- 12.10: Melles Béla-zenekar. Vezényel: Vincze Ottó. 1. Kéler: Csokonai, nyitány. 2. Csajkovszkij: Pique Dame, ábránd. 3. Moszkowszki: Spanyol táncok. 4. Kiss-Angyal: Cigánygróf, egyveleg. 5. Growald: Magyar táncok.
- 13.30: Hanglemezek.
- 15.20: Cigányzene. Bura Sándor zenekara.
- 16.10: Ifjúsági rádió. Mindenkit érhet balcsói. Dalos-zenés játék. Szövegét írta: Mikó Vilma, zenéjét szerezte viski Igyártó Zoltán. Vezeti Kilián Zoltán. — Előadják a gyermekszereplők.
- 17.15: Rádióposta.
- 17.40: Volly-együttés. Népdalok.
- 18.05: Előadás. Az elektromosság tanának üttörője. Sztróky Kálmán előadása Faraday születésének 150. évfordulója alkalmából. Felolvasás.
- 18.20: Malcsiner Béla jazzhárosa.
- 18.40: Előadás. Farkas Zoltán: Kisütött a nap.

19.20: Hangjáték. Egy nótá viszontagsággal. Írta: Köpeczi Boóc Lajos. Zenéjét szerzte: Kiszely Gyula. Rendező: A. Balogh Pál. Az összekötő versket elmondja: Sennyei Vera. Hangfelvétel.

20.00: Innen-onnan. Hangfelvétel.

20.35: MOVE Szépművészek magyar estje. Közvetítés az egyesület székházának díszterméből. Megnyitó beszédet mond Szeder János országgyűlési képviselő, a MOVE országos elnöke.

22.10: Zongora. Else Blatt zongorázik a magyar-német művészcseré keretében.

22.40: Zene és ének egy kávéházból. Sovinsky László zenekara játszik, Giuseppe Moretti énekel és Rác József és cigányzenekara muzsikál.

KASSA

- 11.05: Új kulturális egyesületek Kárpátalján. Dr. Szénássy Barna előadása.
- 11.20: Hanglemezek.
- 15.20: Somogyi népművészet gömöri szemmel nézve. Nyiresi Tichy Kálmán előadása.
- 18.05: Dr. Kéthelyi Sándorné és Urbán István magyar nótákat énekel, Illés Józsa és cigányzenekara muzsikál.
- 19.00-00.15: Budapest I.

Szentpétervár, Petrográd, Leningrád

Egy főváros három arca

Még ma sem tudjuk egészen felmérni, a külső és belső forradalom milyen erői játszottak közre ebben: egy nép, mely misztikus jámborságában ereklyeként tisztelt soktemplomú fővárosában egész rendeltetésének szimbólumát látta, hagyományait szöges ellentétben hirtelenül onnan kapta és fogadta el a sorát irányító parancsokat, ahol hazája nemrégben még az idegen messzeségekkel érintkezett, ahol a sokfelé ágazó folyó fölött lebegő állandó köd az ismeretlen végtelenségbe olvasztotta bele a határokat. Ebben a perspektívában tükröződik Szentpétervár megalapításának története, ahogyan ezt Oroszország babonás népe átélte.

Az újkori történelemnek ez a legnagyobb szabású, de egyben legtöbb szerencsétlenségét és emberi nyomorúságot hozó város-alapítása.

Fenyegető katonai jellegét már az is elárulja, hogy helyét az ott lakó népek, a svédnek és finnnek anyaországától kellett elhódítani.

A védelemre berendezett határerődítmények helyén, melyekkel Svédország, Inggermania és Karélia biztonságát és az északkeurpai-délázsiai kereskedelem útját akarta oltalmazni, 16 nappal elfoglalás után ott állt már az orosz imperializmus hídfője, a Szent Péter- és Pál-erőd.

Nagy Péter cár a svéd erődítmények elfoglalásával Svéd és Finnországot a Skandináv-félszigetre szorította vissza. Ezeknek a bástyáknak ledöntésével Oroszország saját évszázados elzárkózottságán is rést ütött. És a régi erődök erdős előterében, a Névának az év felében jégpáncéllal borított mocsaras deltájában felépült az „északi Palmyra”, — Szentpétervár.

Ennek a katonai végváralapított városnak Nagy-Oroszország metropolisává való átalakulását csak a környező vidék népességtörténetével szoros kapcsolatban lehet áttekinteni. Az orosz hódító hadjárat a nyugati és északnyugati partzsergélyt jóformán teljesen elnéptelentette, úgy hogy a nagyvárossá való fejlődésnek az volt a feltétele, hogy Észtország, az egykori svéd hercegség területére és északnyugaton Karéliába orosz tömegek nyomuljanak be. Az, hogy ezek a telepe-

sek nem tudták megállni helyüket és vagy beolvadtak a gyér őslakosság maradványába, vagy pedig a városba költöztek, az orosz nép északi településre való alkalmazkodásának bizonyítéka.

Az a föld, melyen az új főváros felépült, idegen népek földje volt és az is maradt.

Maga a város az imperialista önkény széles tervei szerint nőtt ki a földből. Talaját azoknak az ezreknek és ezreknek csontjait szilárdították építkezésre alkalmassá, akiket a nagyvonalú kényúr a mocsarak kiszáradására, a folyó szabályozására, az utak és uccák feltöltésére megszámlálhatatlan tömegekben rendelt ide.

Amint Viipuri 1709-ben történt elfoglalása után az új várost a svédnek már nem fenyegethették közvetlenül, Nagy Péter fővárossá nyilvánította és kormányával együtt az ősi szent városból ide költözött át.

Ezzel megkezdődött Pétervár történetének második szakasza. Szent Péter és Pál erődje helyett magának a cárnak jelenléte adta meg a város jelentőségét és egyben fényét. Nagy Péter uralkodásának utolsó éveiben és az utána következő uralkodók hosszú sorozata alatt Szentpétervár mind nagyobb fényvel nőtt ki a Néva iszapos árterületéből és a határok északnyugat felé való terjeszkedésével a végvárból lassankint földrajzilag is központi jelentőségű fővárossá fejlődött, méltó utódává Moszkvának.

Ha a kezdet kezdetének a kényszer-munkások seregei adták meg jellemző vonását,

a második szakasz fénye neves európai építész munkájának köszönhető eredetű.

Ennek a munkának külső, szemmel érzékelhető eredménye valóban egyedülálló: a századfordulójá a világ egyetlen fővárosa sem hivatkozhat hasonlóra. Amerikai ütömben kinő a semmiből az a Petrográd, melynek varázsától a hidegen számító Bismarck sem tudott szabadulni. A forma külső szépségével olyan nagy hatalom metropolisának belső élete forrt szoros kapcsolatban, melynek határai között sohasem nyugodott le a nap. Generációkat kellene tanulni hinni, ha a

FERENC JÓZSEF
KÉSÉRŰVIZ

fénykor pompájában ragyogó főváros báját szöve és írásba akartánk önteni. Ennek a varázslatos szépségnek megteremtésében Európa majdnem valamennyi nemzete kivette a maga részét. Francia, német, holland, velencei, svéd építészek adták meg a külsőt, főképpen német szakemberek fejlesztették nagyszabású ipari központtá és Európa legszelemből diplomát, legnagyobb művészei töltötték meg olyan szellemi tartalommal, mely az egész világra kigugyozott.

Ez a nagyság, ragyogás és pompa, mely valójában idegen, nemzetközi volt, megrészgétette a szerzetelenség-re hajló orosz lelket.

Az orosz államhatalom, mely a politikai és szociális belátás terén sohasem tudott ezzel a külső fejlődéssel lépést tartani, megelégedett arról, hogy nem a maga alkotóerejének fényében sütkérezik és a valóság határaitól nem korlátozott nagyragyogásában a nemzetközi társasági és művészi életnek ezt a központját nemzetközi politikai középponttá akarta emelni, természetesen az orosz imperializmus jegyében. Mint hivatalos külpolitikai program,

a vigasztalan szentpétervári munkásnegyedek árnyékában megszületett az orosz pánszlávizmus. Szentpétervár a pánszláv gondolat szimbólumaként felvette a Petrográd nevet, éppen tíz évvel a világháború kitörése előtt.

A hatalmi mámorban részegedett orosz szellem szinte történelmi törvényszerűséggel ebben a mámorban ismerte fel Petrográd ragyogásának idegenszerűségét és európai nevelői ellen fordult. A világháború előrevetette árnyékát.

Szertelen imperialista szülemletéből a belsévista forradalom vérözönében a borzalmas valóság sivárságára ébredt a keleti fény egykori fővárosa.

Leningrádnak Szentpétervár régi palinájából és görögützes tüntetőkléséből, Petrográd amerikai iramú iparosodásából már csak az árnyoldalak maradtak meg.

Leningrád kietlen nyomorúságos proletárvárossá lett. A sors még azt a szomorú dicsőséget is magtagadta tőle, hogy a belsévista imperializmus rezidenciája legyen.

A világorradalom démonj fanatikusaj felismerték, hogy semmi közöség sem fűzi őket az európai szellemhez.

és a valóságellenes, misztikus orosz lélek öszi székvárosába, Moszkvába tették át székhelyüket. Leningrád visszaszüllédt azzá, ami alapítása idején volt: az orosz katonai imperializmus nyugat ellen irányított bástyájává.

A visszafeljődés útjának azonban ez még a jelek szerint nem utolsó állomása. A minden emberi érték elpusztításával fenyegető veszedelmet felismerte Európa és már Leningrád előterében dörögnek a három irányban előtörő európai seregek ágyú. Az elvakult fanatizmus az emberi élet szentségének és minden történelmi s kulturális értéknek megtagadásában ellenállásra fegyverezte fel a lakosságot és várrá tette Leningrádot. Vajon nem pecsételődtött-e meg ezzel teljesen az egykor fényes metropolis sorsa? A közeljövő majd eldönti, nem lesz-e Pétervár ismét azzá, ami volt: kietlen, halálgözös pusztaság? (MN.)

(dr. n. l.)

METEOR MOZI
MŰSORA

Szombaton, vasárnap 3-5-7-9 órák!
„HALÁLRAITÉLTEREK”
Találkozás a szerelemmel a halál küszöbén! — Főszereplő: MARLE OBERON!
Szerdátó: TOKAJI ASZU.

Kozma
az
iga

Az MTI névnapjúságként szolgáló szolgálati vezetés levéltári és közelmúlt MTI újságleuma alkalommal dedikált arc tizeden át Fábán Sándor igazgatójának ajándékozása örömet és tudja és em munkát, am magyar sajtó kifejt.

Szege
felru
az árpád

Szivet g folyt le folyó egyházi rész Nyolcvan s Rakovszky növendékei ruha segély 32 pár új kaptak a s Dr Hegya üdvözölte szelt Kriszt örül annak lekszenek a Azután totta meg ünnepi bes hogy az egy nyos szoká kek teli fe helyzetben zott az egy segítséjül Hegyaljai fáradhatl bizonyított és erős ak győzni. Mo ben a hido igazság és napján, ok ruházni a tét fejezte papnéjának nének nem Nöegyletne

A Rakov testülete lónó mon szavakkal zónak, kü né ügyvez radozósaít A megai kis iskolás A szép ün énekléséve

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

Csató Mária.

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

SZOCIÁL
FELEajándéka
recceni
gának

los hírlaptudósok részén

Szege
felru
az árpád

Szivet g folyt le folyó egyházi rész Nyolcvan s Rakovszky növendékei ruha segély 32 pár új kaptak a s Dr Hegya üdvözölte szelt Kriszt örül annak lekszenek a Azután totta meg ünnepi bes hogy az egy nyos szoká kek teli fe helyzetben zott az egy segítséjül Hegyaljai fáradhatl bizonyított és erős ak győzni. Mo ben a hido igazság és napján, ok ruházni a tét fejezte papnéjának nének nem Nöegyletne

A Rakov testülete lónó mon szavakkal zónak, kü né ügyvez radozósaít A megai kis iskolás A szép ün énekléséve

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

Csató Mária.

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

— A ké nagy foga gyar Tudó minden év kályha- azonban meg ezek különleges Délvidék sokkal, de technikai tüzelőanyag nek. A ka dernebb r amely biz elégséget és lot nyomó kályhaker a szezon helyén.

SZOCIÁL
FELE

Kozma Miklós ajándéka az MTI debreceni igazgatóságának

Az MTI néven felhivatalos hírlaptudósító napijásként ismert országos sajtóhírszolgálati vállalat elnök-igazgatója: vitéz leveldi Kozma Miklós titkos tanácsos, Kárpátalja kormányzói biztosa, aki a közelmúltban Debrecenben járt, az MTI újjászervezésének húszéves jubileuma alkalmából ezüsterkébe foglalt dedikált arcképet ajándékozta „két évtizeden át kitűnő munkatársának”: dr. Fábian Sándornak, az MTI debreceni igazgatójának. Az elismerés és kitüntető ajándékozás széles körben kelt nagy örömet és megelégedést, mert mindenki tudja és értékeli azt a nagy, értékes munkát, amelyet dr. Fábian Sándor a magyar sajtóban és társadalmi téren is kifejt.

Szegény gyermekek feiruházási ünnepélye az árpádtéri egyházrészben

Szívet gyönyörködtető ünnepély folyt le folyó évi október hó 31-én az egyházrész gyülekezeti termében. — Nyolcvan szegény iskolás gyermek és a Rakovszky utcai iskola szegénysorsú növendékei részesültek cipő és meleg ruha segélyben, 1200 pengő értékben. 32 pár új cipőt és sok meleg ruhát kaptak a segélyezettek.

Dr. Hegyaljai Kiss Géza lelkipásztor üdvözölte a megjelenteket. Majd beszélt Krisztus szeretetéről. Krisztus örül annak, ha csak egyjel is jót cselekszenek az ő szegényei közül.

Azután Kovács Lajos gondnok tartotta meg mely gondolatokban gazdag ünnepi beszédét. Kifejezésre juttatta, hogy az egyházak életében hagyományos szokássá lett a szegény gyermekek téli felruházása. A mai nehéz helyzetben ez kétszeres gondot okozott az egyházrész vezetőségének. De segítségül jött a Jézus kegyelme. Dr. Hegyaljai Kiss Géza, az egyházrész fáradhatatlan lelkipásztorja ismét bebizonyította, hogy Isten segítségével és erős akaratával mindent le lehet győzni. Most is, mint az előző években a hideg beállta előtt a szeretet, igazság és hűség vallásának lezesebb napján, október 31-én igyekezett felruházni a szükségét látókat. Köszönetet fejezte ki az egyházrész szeretett papnéjának; dr. Hegyaljai Kiss Géza-nak nemeslelkű fáradozásaiért és a Nőegyletnek befeláldozó munkájáért.

A Rakovszky utcai elemi iskola tan testületé nevében Konrád Irma tanítónő mondt szívből jövő, kedves szavakkal köszönetet minden fáradozóknak, külön kiemelve Giday Endréné ügyvezető nőegyleti elnökő fáradozásait.

A megajándékozottak nevében egy kis iskolás leány mondott köszönetet. A szép ünnepély a 245 d. 10. v. elénkklésével ért véget.

Csató Mária.

— A kályha- és tüzhelykereskedők nagy forgalmat bonyolítanak le. A Magyar Tudósító jelenti: A fűtési időszak minden évben meg szokta élni a kályha- és tüzhelyforgalmat, az idén azonban olyan óriási kereslet indult meg ezek iránt a cikkek iránt, aminek különleges okai vannak. Elsősorban a Délvidék jelentkezik nagyobb vásárlásokkal, de része van abban a tüzeléstechnikai ismeretek elterjedésének és a tüzelőanyag fokozottabb megbecsülésének. A közönség igyekszik minél modernbb rendszerű kályhát beszerezni, amely biztosítja a szén és fa minél jobb elégetését és kihasználását. A nagy kereslet nyomán Budapestben több időszerű kályhakereskedés nyílt meg, többnyire a szezon után bezárt foglaltszalonok helyén.

SZOCIÁLIS MAGYARORSZAGOT, FELEKEZETI BÉKÉT KIVÁN A TISZANTULI

Cserépkályhák, kandallók

állandó nagy raktára Tóth utóda:

IFJ. SZEKELY SZÜCS SÁNDOR. kálvthásmesternél, Károly Ferenc József út 8. Mielőtt kályhát vásárolna, el ne mulassa dűsan felszerelt cserépkályha rektáramat megtekinteni. Átrakások, javítások helyben és vidéken. Telefon 26-70.

SPORTNAPLÓ

Vasárnap a következő NB. mérkőzések lesznek: NB. I. osztály: Ferencváros—Szegedi VSE, Rubint, Nagyvárad—Elektromos, Horváth J. dr. WMFC—SalBTC, Rónai, Újvidék—Újpest, Kékési. DiMAVAG—Kispest, Németh L. Szeged—Lampart, Újvári, Kolozsvár—Szolnok, Palásti. MAVAG—GAMMA, Vági F. — NB. II. osztály. Mátys-csoport: Goldberger SE—Kolozsvári MAV, Törökves—Ganz, Marosvásárhelyi SE—Kol EAC, Z. Danuvia—Postás, SzSE—Debreceni VSC, NSE—D. Magyarság, NyTVE—N. Törökves.

A DVSC vasárnap Szatmáron játszik a Szatmári SE csapatával. A DVSC vezetője a mérkőzésre a következőképpen állította össze a csapatot: Kezkeny—Csokay, B. Nagy—Orosz Gere, Erdő—Szilárd, Berecz, Szabó, Zilahi, Füleki. A csapatban tehát két „új” játékos szerepel. Zilahi a NAC-tól szerződtette a DVSC, s vele akarja megoldani a baloszekekő problémáját. Erdei pedig eddig középfedezetet játszott. Vele esetleg, ha beválik, Oroszhoz hasonló nagy munkabírási fedezetet nyer a csapat.

A DVSC II. Nyíregyházán játszik az NyKISE II. csapatával kerületi bajnoki mérkőzést. A II. összedállás: Korödy—Oláh, Zsidik—Jenác, Galambosi, Kálmán—Dombóvári, Tisza, Szilágyi, Sidlik, Szabó II.

A DEAC-pályán vasárnap délelött 9 órától folytatódólagosan lesz labdarúgó-mérkőzés. 9 órakor a DEAC—DMTE ifjúsági mérkőzés, 11 órakor Hűsös—Egyetértés ifjúsági mérkőzés, 1 órakor DEAC—PMAY kerületi bajnoki mérkőzés, míg 3 órakor Hűsös—B. Turul kerületi bajnoki mérkőzés. A mérkőzések mind jó sportot ígérnek, s eredményük nagyban befolyásolja a bajnoki táblán való helyzetet is.

A DTE—NyTVE II. mérkőzést a Stadionban játszzák le délelött fél 10 órai kezdettel.

A DTE rövidesen erős csapat lesz, mert nemsokára hazajön Pocsai, akinek lejárt az évszentes átigazolási ideje s a DTE-t fogja erősíteni, de a DTE játékosok is erősök. A DVSC fedezete is. Velük nagyon megerősödik a DTE, hiszen nemsokára már az egész régi villánygári csapat ott fog játszani.

BUDAPEST—DEBRECEN VÁROSKÖZI TORNÁSZVIADAL

A Magyar Országos Torna Szövetség Keleti Kerülete november 9-én, vasárnap este az Arany Bika disztermében rendezte Budapest—Debrecen városok közötti tornaviadalt negyedik fordulóját.

Négy esztendővel ezelőtt Debrecen igen értékes és szép időleges vándoridőlet alapított azzal a feltétellel, hogy minden esztendőben, felváltva Budapest és Debrecenben, a két város válogatott férfi tornászcsapata között tornaviadal rendeztessek.

Az idén a viadalt során két alkalommal

ELADÓ

Széchenyi utca 84. számú nagy fronttal bíró gyümölcsös 16 méter hosszú épülettel. Dífa utca 30. számú házastelek gyümölcsösrel. Értekezni Fehértóinál, Dégenfeld tér 4. sz.

mal győztek a debreceni és egy alkalommal a budapesti tornászok. A rendezőség felkéri a közönséget, hogy belépőjegyét előre biztosítani szíveskedjen. Jegylovót november 9-én, vasárnap délelött 10—12 óráig az Arany Bika előcsarnokában.

SZÍNHÁZ

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ MŰSORA

SZOMBAT délután: János vitéz. Daljáték. Mészékelt helyiakkal. Este: Fülemlé. Daljáték. Prémierbérlet. VASARNAP délután: Fülemlé. Este: Fülemlé. Daljáték. Bérletszűnet. HETFO: A dolovai nábob leánya. Színmű. Fülleres helyiakkal.

MOZIK

Nema kolostor (Hungária)

Megkapóan szép, értékes magyar filmet mutatott be a Hungária Bábó Bötös József „Karthauzi” című regényét dolgozták filmre sok sikerrel. A film azok közé a kevesek közé tartozik, amelyek ugyanazt a hatást teszik a nézőközönségre, mint a regény az olvasókra. A mely gondolatok, értékek a filmen is érvényesülnek s sikerre viszik azokat a kiváló szereplők. Jávor Pál valószínűleg remekel. A léha szórakozásoktól megundorodott fiatal férfi szerepét, aki aztán a kolostor csendes falai között keres megnyugvást és bűnbocsánatot, — nagyszerűen alakítja Lukács Mergit szépsége, pompás játéka remekül érvényesül. Talán legjobban Tolnay Klári, a szelíd, bájos, szépséges Betty nyeri meg a közönség tetszését, aki olyan sok tiszta szerelmet és szeretetet ad annak a férfinak, kit léha barátait mégis elszakítanak tőle. Legszébb jelenet az, mikor a fiatalok ismét találkoznak, de ez a találkozás egyszersmind a végkiűsít is jelenti.

A film nemcsak tartalmilag, de rendezés tekintetében is a legjobbak közé tartozik. Minden más kis jelenetnek megvan a maga fontos jelentősége. A díszletek, a ruhák pazar kiállításuk és méltó keretet adnak az eseménynek. A kisérő műsor érdekes és szórakoztató.

A „Gönczy” egyesület előadásorozata keretében Molnár János ig. tanító értékes előadást tartott az olasz „Dopolavoro” nagyszerű nevelési munkájáról. Gondosan előkészített előadása nyomán kibontakozott a faszimuszak a tömegnevelésre irányuló hatalmas gondoskodása. Előadásához számosan szölköztek hozzá. Borbély Sándor, Ráthonyi Lajos kiemelték a magyar tanítóság áldozatos szerepét az iskolán kívüli népművelés terén, szölköztek a magyar szabadidő-mozgalomról is. Hétfőn, 3-án délután 5 órai kezdettel Nvaktas László tanító értekezik az „ORTE” előadótérképben: „Történelmi tanítás az új tanterv szellemében” címen.

A reformáció emlékünepe Hajdúböszörményben

A hitújítás évfordulóján Hajdúböszörmény református egyháza hívó emlékező lélekkel ült ünnepet. — Máthé Kálmán segédlelkész méltatta az évforduló jelentőségét, Istenigaztelet után a Fogsckay Gimnázium a templomban, a Baltazár Dezső polgári leányiskola a Kossuth Lajos Otthonban tartott emlékünnepélyt, ahol Almássy Márton és Szabó Gyula vallásánarok ismertették a nagy nap eseményeit. Az ünnepély végzetével a polgári leányiskola egész tanári kara és tanulóifjúsága a Baltazár Dezső szülőházához vonult, ahol H. Fekete Péter igazgató a nagy püspök halálának ötödik évfordulójára való emlékezéssel megköszönte az emléktáblát.

Vonat alá ugrott egy fiatalember

Pénteken délben a Budai Eszaiás uccai sorompónál a nyírábrányi vonat teljes sebességgel haladó kocsijai közé ugrott egy fiatalember. A kocsi kivágta a pályatestről és olyan súlyos fejsérüléseket szenvedett, hogy még a helyszínen meghalt.

A rendőrségről Császár Péter detektívfelügyelő, Borszékai Béla detektívgyakornok és dr. Berényi István tiszti orvos szállított ki Megállapították, hogy az öngyilkos Porcsin Antal 22 éves, gróf Leiningen uca 15. szám alatti lakos, aki Debrecenben érettségizett, nemrég még katonai szolgálatot teljesített karpaszományos tizedesként a napokban szerelt le.

A szenttanuk szerint a szerencsétlen fiatalember már jóval a vonat érkezése előtt fel s alajárkált a sorompó környékén s tettét olyan gyorsan követte el, hogy nem lehetett megakadályozni. Öngyilkosságának oka ismeretlen, búcsúlevelet nem találtak nála.

Közgazdaság

NEHANY TERMÉNYCIKK ÁRA NOVEMBER 1-ÉN MEGVÁLTOZIK

A korábbi rendeletek értelmében november 1-én több mezőgazdasági termény átvételi ára megváltozik. Mindegyik a búza, a rozs és a kétszeres árpában történik változás, még pedig azok számára, akik készleteiket a kijelölt időpontig nem ajánlották fel megvételre. Ezek a szokványbúzáért 10 százalékkal kevesebbet, tehát 27 pengőt, a minőségű búzáért 28 35 pengőt, a szokványrozsbért 25.20 és a kétszeresért szintén 25.20 pengőt kapnak. A kukorica ára emelkedik, még pedig a csöveskukorica 14.60, a morzstól kukorica pedig 19.70 pengőre. A kopaszárpa novemberi ára 32.60, a hajdináé 36.20, a szokvány fehérbabé 55.40, a hosszú, laposbabé 60.40, a gömbölyű, fűrbabé 60.40, a tarka, vegyesbabé 52.40, a sárgaborsóé 53.40, a zöldborsóé 45.40, a kis szemű lencsésé 50.40, a közepes lencsésé 60.40, a nagyszemű lencsésé 70.40 pengő. Mindezek a cikkek 20 fillérel drágábbak tehát az októberi árnál. A mák novemberi ára 152, a mustármagé 162, a kőménymagé 384, a koriandermagé 82 és a dióé 177 pengő mázánként. Ezek a cikkek is 1—2, illetve 7 pengővel drágábbak az októberi árnál.

30 pengő a vagyonváltás búza ára. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben a vagyonváltásról szóló törvény értelmében a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltásában résztvevő búza ára — a törvényben adott felhatalmazás alapján a földművelésügyi miniszterrel egyetértően — 1941. évi november hónapra szóló érvényű mértékáránál harminc pengőben állapította meg.

Olvassa és terjessze az egyetlen református napilapot.

